

สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน
: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

วิทยานิพนธ์
ของ
สุนันทา เฮ่ประโคน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริการการศึกษา

มกราคม 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**STATES AND PROBLEMS OF COMMUNITY COMMITTEES IN ROLE
PERFORMANCES: A CASE STUDY OF PRAKHONCHAI SUBDISTRICT
MUNICIPALITY, PRAKHONCHAI DISTRICT, BURIRUM PROVINCE**

Sunantha Heprakhon

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational Administration**

January 2012

Copyright of Buriram Rajabhat University

ชื่อเรื่อง	สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์	
ผู้วิจัย	สุนันทา เฮ่ประโคน	
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พรพิมล พงศ์สุวรรณ ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กิ่งแก้ว ปะติตังโง ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์ 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการชุมชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
โดยศึกษาจากประชากรจำนวน 138 คน ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนประกอบด้วยประธาน
กรรมการชุมชนจำนวน 16 คน รองประธานกรรมการชุมชนจำนวน 48 คน และกรรมการชุมชน
แต่ละชุมชนจำนวน 90 คน รวมกลุ่มเป้าหมายจำนวน 138 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ
แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน จากผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของประธานกรรมการรองประธานกรรมการชุมชน
และคณะกรรมการชุมชนในสภาพการดำเนินงานได้ผลตรงกัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
มีระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนมากกว่าด้านอื่น
2. ความคิดเห็นของประธานกรรมการกับรองประธานกรรมการชุมชน
และคณะกรรมการชุมชนในปัญหาการดำเนินงานได้ผลตรงกัน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับ
ปานกลาง ด้านที่มีระดับปัญหามากกว่าด้านอื่นคือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความเป็น
ระเบียบเรียบร้อย

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยแบ่งเป็นรายด้านดังนี้

3.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรมีการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันในชุมชน ควรมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลสาธารณสมบัติ ควรติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี

3.2 ด้านการสาธารณสุข ควรมีการรักษาและป้องกันอันตราย จากภาวะแวดล้อมของชุมชน ควรมีการปราบปรามขุงลายในที่สาธารณะให้มาก

3.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ควรมีการจัดเวรยามป้องกันรักษาความสงบ ภายในชุมชน ควรมีการแก้ไขปัญหาการจราจรในตำบล

3.4 ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ควรมีการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายของชุมชน ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนเสียภาษี

3.5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรมีการป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการประกวดจัดภูมิทัศน์

3.6 ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมธรรมแก่เยาวชน

TITLE	States and Problems of Community Committees in Role Performance : A Case Study of Prakhonchai Subdistrict Municipality, Prakhonchai District, Buriram Province		
AUTHOR	Sunantha Heprachon		
THESIS ADVISORS	Assistant Professor Dr. Pornpimon Phongsuwan	Major Advisor	
	Assistant Professor Dr. Kingkwaw Patitungkho	Co-advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2012

ABSTRACT

This research was to study the states and problems of the community committees in role performances in Prakhonchai Subdistrict Municipality, Prakhonchai District, Buriram Province.

The samples were all 138 people, including 16 chairmen of community committees, 48 deputy chairmen of community committees, and 90 community committees. The instrument was a 5-rating scale questionnaire. The collected data were analyzed by percentage, mean and standard deviation. The results were as follows :

1. The opinions of chairmen, deputy chairmen, and community committees towards the states of their role performances as a whole were at moderate levels. When considering at each aspect, it was found that the art, culture, tradition and local wisdom was reported as the highest mean score.

2. The opinions of chairmen, deputy chairmen, and community committees towards the problems of their role performances as a whole were at moderate levels. The community and social organization, and regulation was reported as the highest problem.

3. The suggestions about the states and problems of the community committees in role performances in Prakhonchai Subdistrict Municipality, Prakhonchai District, Buriram Province.

3.1 Infra structure : the community committees should help each other to take care of the public properties which are used by people. Also, they should be appointed to take care of those public properties, and follow up their responsibilities in order to be successful in working.

3.2 Public health : the community committees should prevent and protect the dangers from the community environment, and suppress more the mosquitoes in the public areas.

3.3 Community and social organization, and regulation : the community committees should be appointed to protect and look after the community at night time, and solve the traffic problems in the fresh-food market.

3.4 Finance, and commerce and tourism promotion : the community committees should make the community revenue-expense book keeping, and campaign the tax payment to local people.

3.5 Natural sources and environment conservation : the community committees should protect the resource and environment destroying in municipality continually, and set the landscape contest.

3.6 Art, culture, tradition and local wisdom : the virtue training should be set for the youths.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย
ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิ่งแก้ว ปะติตังโฮ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิศุล ภูมิโคกรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันทา วีรกุลเทวัญ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้
คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิต
วิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ นางสมจิน ปาประโคน ครู โรงเรียนบ้านห้วยปอ วิทยฐานะชำนาญการ
พิเศษ นางจิราภรณ์ คงพรหม ครู โรงเรียนบ้านห้วยปอ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
นางสมบุญ แก้วเนตร ครู โรงเรียนบ้านปังกู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 2 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการวิจัย

ขอขอบพระคุณนายธีระศักดิ์ หาญประโคน นายกเทศมนตรีตำบลประโคนชัยและ
นายกเทศมนตรีตำบลพลับพลาชัย ที่อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและทดลองใช้เครื่องมือ
ในการวิจัยครั้งนี้ขอขอบพระคุณคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย
อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่อนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแต่ บิคา
มารดา ผู้ให้กำเนิดชีวิต บุรพาจารย์ คณาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนให้เป็นผู้มีศีล สมาธิ ปัญญา
ตลอดจนคู่สมรส บุตรที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

สุนันทา เฮ่ประโคน

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญตาราง.....	ง
สารบัญภาพประกอบ	ฉ
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
การปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.....	6
การปกครองท้องถิ่น.....	8
การปกครองท้องถิ่นกับการกระจายอำนาจ.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน.....	15
โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลประโคนชัย.....	20
การดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
งานวิจัยในประเทศ.....	36
งานวิจัยต่างประเทศ.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	43
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	75
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	75
วิธีดำเนินการวิจัย.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	77
อภิปรายผล.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	83
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	83
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	84
บรรณานุกรม.....	85

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	90
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	91
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือและ เก็บรวบรวมข้อมูล.....	99
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	105
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	110

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและคำร้อยละ (เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม).....	48
2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนรายด้านและ โดยรวม.....	50
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้าน โครงสร้างพื้นฐาน.....	51
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการสาธารณสุข.....	52
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย.....	53
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว.....	54
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	55
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
9 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน เป็นรายด้านและโดยรวม.....	58
10 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน.....	59
11 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการสาธารณสุข.....	60
12 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย.....	61
13 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว.....	62
14 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	63
15 คำเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น.....	64
16 ข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดจากความคิดเห็นของประธานกรรมการชุมชน รองประธานกรรมการชุมชนและกรรมการชุมชน.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 ข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดจากความคิดเห็น ของประธานกรรมการชุมชน รองประธานกรรมการชุมชนและ กรรมการชุมชนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชน.....	69
18 ผลจากการประมวลผลจากการตอบแบบสอบถามจากความคิดเห็นของ ประธานกรรมการชุมชน รองประธานกรรมการชุมชนเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน.....	71
19 ผลจากการประมวลผลจากการตอบแบบสอบถามจากความคิดเห็นของ ประธานกรรมการชุมชน รองประธานกรรมการชุมชนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน.....	72
20 ผลจากการประมวลผลจากการตอบแบบสอบถามจากความคิดเห็นของ กรรมการชุมชนเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชน.....	73
21 ผลจากการประมวลผลจากการตอบแบบสอบถามจากความคิดเห็นของ กรรมการชุมชนเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชน.....	73
22 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (IOC : Index Item of Objective Congruence) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient)เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชน.....	106
23 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (IOC : Index Item of Objective Congruence) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)เกี่ยวกับปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชน.....	108

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 โครงสร้างการบริหารงานเทศบาลตำบลประโคนชัย.....	24
2 รูปแบบการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน.....	34
3 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	40

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 เป็นต้นมาได้เปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองประเทศจากรบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยหลักการสำคัญของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย คือ การปกครองเป็นของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน เมื่ออำนาจตามหลักการการปกครองแบบประชาธิปไตยเป็นของประชาชนแล้ว ประเทศไทยย่อมมีอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทยเช่นเดียวกัน ซึ่งสิ่งเหล่านั้นได้บ่งชี้ให้รัฐได้ตระหนักว่า การปกครองประเทศและการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต รัฐจะต้องส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เสมือนหนึ่งเป็นเจ้าของประเทศในการกำหนดชะตา และแนวทางการพัฒนาประเทศไปในทิศทางใดร่วมกันด้วย (ภูสิทธิ์ ชันติกุล. 2553 : 1) นอกจากนี้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ชี้สะท้อนแนวทางของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้อย่างเป็นรูปธรรม โดยการที่รัฐบาลได้พยายามให้มีการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น โดยได้กำหนดไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 3 แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 (3) ได้กำหนดไว้ว่า การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ พัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นและระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น (ราชกิจจานุเบกษา. 2550) และรัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมายและเพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ฉปภัช ตะสิงห์. 2552 : 1)

ต่อมาได้มีการจัดตั้งรูปแบบการปกครองตนเองในรูปขององค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล การปกครองตนเองในรูปแบบของเทศบาล โดยเทศบาลที่ตั้งแห่งแรกในบุรีรัมย์ คือ เทศบาลเมืองบุรีรัมย์ แต่เดิมการบริหารจัดการของเทศบาลมักจะถูกกำหนดโดยส่วนกลาง ซึ่งจะได้รูปแบบการบริหารจัดการที่ไม่ตรงกับสภาพท้องถิ่น โดยเฉพาะไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน ส่งผลให้การบริหารจัดการในเขตเทศบาลไม่มีประสิทธิภาพและไม่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนเท่าที่ควร

ดังนั้นเทศบาลตำบลประโคนชัยจำเป็นต้องดำเนินการตามแนวนโยบายของรัฐบาล ที่มุ่งกระจายประโยชน์สู่ประชาชนเป็นสำคัญ โดยเน้นการพัฒนาบทบาทขององค์กรชุมชนย่อย แนวทางการพัฒนาดังกล่าวถือว่าสอดคล้องกับแผนแม่บทกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2530 – 2534) แผนงานย่อยพัฒนาองค์การและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกำหนดให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ ส่งเสริมให้ชุมชนเมืองจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนย่อยขึ้น โดยการรวมตัวของประชาชนด้วยความสมัครใจ และให้คณะกรรมการชุมชนย่อยมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาของตนเองมากที่สุด และโดยให้เป็นจิตสำนึกของประชาชนในชุมชนย่อยเอง ให้กำหนดรูปแบบคณะกรรมการชุมชนย่อยขึ้น เพื่อความเหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาของชุมชน และกำหนดเขตแดนแต่ละชุมชน (กระทรวงมหาดไทย, 2530 : 1) ดังนั้นเทศบาลตำบลประโคนชัยจึงได้มีการตั้งชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย จำนวน 16 ชุมชนมีการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยมีประธานกรรมการชุมชนเป็นประธานในการประชุม และได้แบ่งหัวหน้าฝ่ายรับผิดชอบแต่ละด้านให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของเทศบาลตำบลประโคนชัยดังนี้ คือ ฝ่ายปกครอง ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมอาชีพประชาชน ฝ่ายการคลัง ฝ่ายสวัสดิการและสังคม ฝ่ายสาธารณสุข ฝ่ายการศึกษา (แผนพัฒนาสามปี, 2550 : 8) ซึ่งการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย คณะกรรมการชุมชนจำเป็นต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับหัวหน้าฝ่ายแต่ละฝ่ายในเทศบาลตำบลประโคนชัย

ผู้วิจัยในฐานะเป็นนักวิชาการศึกษา เทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์รับผิดชอบงานด้านประเพณี ศาสนา การศึกษาและวัฒนธรรมมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนซึ่งมีบทบาทในการดำเนินงานในรูปของคณะกรรมการมีบทบาทเป็นตัวประสานระหว่างประชาชนกับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเทศบาลเพื่อให้หน่วยงานเทศบาลทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน ดังนั้นคณะกรรมการชุมชนจึงเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของเทศบาลบรรลุวัตถุประสงค์จึงควรที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ

คณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัยเพื่อเป็นการปรับปรุงและส่งเสริมโครงการต่าง ๆ ให้พัฒนาดีขึ้นสืบไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นข้อเสนอแนะในการนำไปปรับปรุงเทศบาลตำบลประโคนชัย และเทศบาลตำบลอื่นๆ สามารถนำไปปรับใช้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตการศึกษา ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตและเนื้อหา
การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
2. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย
 - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัยจำนวน 16 ชุมชน ประกอบด้วยประธานกรรมการชุมชนจำนวน 16 คน รองประธานกรรมการชุมชนจำนวน 32 คน และคณะกรรมการชุมชนแต่ละชุมชนจำนวน 90 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 138 คน
 - 2.2 กลุ่มเป้าหมายผู้วิจัยทำการศึกษาทั้งประชากร คือ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัยจำนวน 16 ชุมชน ประกอบด้วยประธานกรรมการชุมชนจำนวน 16 คน รองประธานกรรมการชุมชนจำนวน 32 คน และคณะกรรมการชุมชนแต่ละชุมชนจำนวน 90 คน รวมกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 138 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ตามภารกิจที่เทศบาลดำเนินงานใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการสาธารณสุข ด้านการจัดระเบียบชุมชน / สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทหน้าที่ หมายถึง กลุ่มของพฤติกรรมที่บุคคลที่ได้แสดงออกเมื่อดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง เป็นบทบาทที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งบุคคลจะต้องแสดงบทบาทตามภาระ หน้าที่ขอบเขตความรับผิดชอบ

2. การดำเนินงาน หมายถึง การที่คณะกรรมการชุมชนได้เข้ามาดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 6 ด้านของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการสาธารณสุข ด้านการจัดระเบียบชุมชน / สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในด้านบำบัดทุกข์ บำรุงสุข การดูแลชุมชนให้เป็นไปตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีและนโยบายส่วนรวมของชาติ การส่งเสริมให้ราษฎรสนใจการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยโดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การดูแลสาธารณสุขสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกัน

2.2 ด้านการสาธารณสุข หมายถึง การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในด้านการรักษาพยาบาล การส่งเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกันโรค การวางแผนครอบครัว การสุขาภิบาล การรักษาสภาวะแวดล้อมของชุมชนและป้องกันอันตรายอันเกิดจากภาวะแวดล้อมในชุมชน

2.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย หมายถึง การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในเทศบาลตำบลประโคนชัย ในการแจ้งเบาะแสหรือแหล่งมั่วสุมของโจรผู้ร้ายให้เจ้าหน้าที่ของเทศบาลทราบ การร่วมมือในการวางแผนป้องกันภัยจากโจรผู้ร้าย การตรวจสอบความเสียหายของสาธารณะสถานและสิ่งปลูกสร้างการใช้บริการเก็บขยะของเทศบาล การเสนอแผนปรับปรุงตลาดสดของเทศบาลและการสนับสนุนอาสาสมัครป้องกันภัยของเทศบาล

2.4 ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว

หมายถึง การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในเทศบาลตำบลประโคนชัย ในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการลงทุนด้านพาณิชย์กรรม การวางแผนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวการร่วมศึกษาดูงาน การปรับปรุงการประเมินราคาที่ดินในเขตเทศบาลการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวการเสนอโครงการก่อสร้างอาคารพาณิชย์

2.5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง

การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในเทศบาลตำบลประโคนชัยในการวางแผนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ช่วยเหลือผู้ที่ประสบภัยธรรมชาติยากจน

2.6 ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

หมายถึง การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในการดำเนินงานด้านการศึกษา กิจกรรมเยาวชน กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ

3. คณะกรรมการชุมชน หมายถึง คณะบุคคล ซึ่งได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ และได้รับการแต่งตั้งจากนายกเทศมนตรีเพื่อบริหารงานชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย

4. ชุมชนย่อยในเขตเทศบาล หมายถึง ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัยที่ประชาชนอาศัยอยู่ร่วมกัน โดยมีสภาพพื้นที่ หรือภูมิศาสตร์ร่วมกัน เช่น ในเขตแนวถนน ตรอก ซอย อาคารเรือนแถวเดียวกัน หรือ ลักษณะเป็นเขตใกล้เคียงกันอาทิเช่น ชุมชนแออัด หรือหมู่บ้านจัดสรร เป็นต้น ซึ่งทางเทศบาลกำหนดและประกาศจัดตั้ง

5. เทศบาลตำบล หมายถึง การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประกอบด้วยคณะผู้บริหารที่มาจากประชาชน โดยการเลือกตั้งตามระเบียบวาระ

6. บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน หมายถึง การดำเนินงานในด้านการร่วมคิดร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความร่วมมือร่วมใจโดยการกระทำในด้านดังต่อไปนี้ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการสาธารณสุข ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทและหน้าที่ : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
2. การปกครองท้องถิ่น
3. การปกครองท้องถิ่นกับการกระจายอำนาจ
4. แนวคิดคุณภาพชีวิตของประชาชน
5. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย

จังหวัดบุรีรัมย์

6. การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นฉบับแรกที่เมื่อร่างเสร็จและได้รับความเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติแล้วได้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบและจัดให้มีการลงประชามติเพื่อขอความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบในร่างรัฐธรรมนูญ ณ วันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดในเรื่องการปกครองท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังนี้

มานิตย์ จุมปา (2550 : 150) ได้กล่าวถึงแนวความคิดในเรื่องรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดไว้ในมาตรา 282 ว่ารัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่ทั้งนี้จะต้องไม่กระทบต่อการเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวกันของประเทศไทย

วุฒิสาร ดันไชย (2550 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงแนวความคิดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มุ่งเน้นสาระสำคัญใน 4 แนวทางหลัก ได้แก่ แนวทางที่หนึ่ง

การคุ้มครอง ส่งเสริม และการขยายสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างเต็มที่ แนวทางที่สอง ได้แก่ ลดการผูกขาดอำนาจรัฐ เพิ่มอำนาจประชาชน และส่งเสริมการกระจายอำนาจ แนวทางที่สาม การทำให้การเมืองมีความ โปร่งใส มีคุณธรรม และจริยธรรม และ แนวทางที่สี่ ได้แก่ การทำให้องค์กรตรวจสอบมีอิสระ เข้มแข็ง และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โกวิท พวงงาม (2550 : 238 - 247) ได้กล่าวถึงแนวความคิดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ว่า ได้มีการกำหนดคกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่นในหมวดที่ 14 ในมาตราต่าง ๆ ดังนี้

มาตรา 281 บัญญัติเกี่ยวกับ ท้องถิ่นที่มีลักษณะที่จะปกครองตนเองได้ย่อมมีสิทธิจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 282 บัญญัติเกี่ยวกับ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของรัฐบาล

มาตรา 283 บัญญัติเกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ กฎหมายรายได้ท้องถิ่น

มาตรา 284 บัญญัติเกี่ยวกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสภาท้องถิ่นและคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา 285 บัญญัติเกี่ยวกับ การมีสิทธิถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นของประชาชน

มาตรา 286 บัญญัติเกี่ยวกับ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิเข้าชื่อต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้

มาตรา 287 บัญญัติเกี่ยวกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร

มาตรา 288 บัญญัติเกี่ยวกับ การแต่งตั้งและให้ข้าราชการและลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งต้องเป็นไปตามความเหมาะสม

มาตรา 289 บัญญัติเกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นในการบำรุงรักษาศิลปประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

มาตรา 290 บัญญัติเกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

กล่าวโดยสรุปรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดและวางแนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งในการกำหนดนโยบาย ปกครองการบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการปฏิรูปหน้าที่ รวมทั้งให้มีอำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้น โดยเสริมให้มีความเป็นอิสระตามหลักแห่งการปกครองตนเอง โดยเฉพาะการให้มี

กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญที่วางรากฐานและเป็นแนวทางกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร

การปกครองท้องถิ่น

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นมีความหมายที่แน่ชัดประการใดนั้นมิใช่อธิบายได้ตรงกันเป็นอันมาก ค่านิยมในตำราต่างๆ มักจะเน้นแนวความคิดไปคนละทาง แต่พิจารณาความหมายของการปกครองท้องถิ่น โดยแยกเป็นสองแนวความคิด คือ แนวความคิดแรกยอมรับว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันทำหน้าที่สนองความต้องการของประชาชนเป็นสำคัญ ส่วนแนวความคิดที่สองมองในแง่ของลัทธิการเมือง การปกครองและการปรัชญา กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ แนวความคิดแรกเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นองค์กรของรัฐ (Local Self Government) และแนวความคิดที่สองเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นองค์กรของประชาชนเพื่อประชาชนและโดยประชาชน ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของการปกครองท้องถิ่นหลายท่านดังนี้

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพัฒน์ (2540 : 174) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการปกครองชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอนแต่ไม่มีอำนาจอธิปไตยแยกตัวเป็นอิสระไปจากรัฐหรือประเทศ เป็นชุมชนที่มีสิทธิตามกฎหมายและการจัดองค์กรที่จำเป็น เพื่อออกข้อบัญญัติในการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมท้องถิ่นของตน โดยอิสระปราศจากการควบคุมจากภายนอก

วิรัช วิรัชนิการวรรณ (2541 : 33) ให้แนวคิดว่าการบริหารท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหาร ไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดการบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตนเองหากรัฐบาลในส่วนกลางมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการประจำหรือมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐ ไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคหรือในชนบท เช่นนี้ไม่เรียกว่าเป็นการบริหารท้องถิ่น แต่ความเป็นอิสระของหน่วยการบริหารท้องถิ่นจะมีไม่มากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระ โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลาง (Independence) ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารท้องถิ่นดำเนินการไปได้จึงจำเป็นต้องมีหน่วยการบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐมีหน้าที่ที่ต้องให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่นหรือเรียกว่า การกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้มีข้อจำกัดภายใต้รัฐธรรมนูญ มาตรา 1 ซึ่งบัญญัติว่า ประเทศเป็นอันหนึ่งอันเดียวแบ่งแยกมิได้ การให้มีอิสระในการปกครองตนเองของท้องถิ่น ซึ่งมีอาจให้ความเป็นอิสระถึงขนาดให้แยกเป็นรัฐอิสระหรือเป็นมลรัฐได้

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : 9) การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเอง โดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่องค์กรหน่วยการปกครองท้องถิ่นให้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย คัดเลือกและดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเท่านั้น และหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

อนุก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 27) ได้กล่าวว่า การเป็นประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นต้องเน้นการที่ประชาชนปกครองโดยตนเองทางตรงให้มากขึ้น คือ ระดับประเทศเป็นประชาธิปไตยที่เน้นการเลือกผู้แทน แต่ประชาธิปไตยของท้องถิ่นเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง คือ เน้นการที่ประชาชนปกครองตนเอง และยังกล่าวถึงการปกครองท้องถิ่น คือ ประชาธิปไตยท้องถิ่นด้านประชาธิปไตยนี้สำคัญที่สุด การคิดว่าท้องถิ่นเป็นประชาธิปไตยท้องถิ่นไม่ใช่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รศ.น.ช. รัตนเสริมพงศ์ (2546 : 15) ได้กล่าวถึง ความหมายของการปกครองท้องถิ่น หมายถึง ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งมีอำนาจปกครองตนเอง ตามที่ได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลดำเนินการปกครองตนเอง โดยจัดตั้งองค์กรขึ้นมาใช้อำนาจแทนประชาชน เรียกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ ของประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นอิสระภายใต้กรอบนโยบาย กฎหมายและการกำกับดูแลของรัฐ

สถาบันพระปกเกล้า (2548 : 1) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นดังนี้ การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กร โดยมีตัวแทนซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมาทั้งหมด หรือบางส่วน ทั้งนี้มีความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่รัฐบาลต้องกำกับดูแลด้วยวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม

ราชกิจจานุเบกษา (2550 : 1) ให้ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วน
 ตำบล เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่กฎหมายจัดตั้ง
 นอกจากนี้ ยังมีนักวิชาการ อีกหลายท่านได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลมอบอำนาจให้หน่วย
 การปกครองระดับรองของรัฐหรือการปกครองที่รัฐกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นใด
 ท้องถิ่นหนึ่ง จัดการปกครองและดำเนินการบางอย่าง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจ
 ร่วมกัน โดยมีการเลือกตั้งตัวแทนประชาชนขึ้นมาจัดการปกครองตนเองโดยรัฐบาลเพียงกำกับดูแล
 การดำเนินการเท่านั้น นับว่าเป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนและแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นการบริหารงาน โดยประชาชนมีส่วนร่วมมีผู้ถึงองค์ประกอบ
 ของการปกครองท้องถิ่นหลายท่านดังนี้

ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2540 : 100) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของท้องถิ่นดังนี้

1. เป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้น โดยกฎหมายมีฐานะเป็นนิติบุคคล
2. หน่วยงานที่ตั้งขึ้นต้องไม่อยู่ในบังคับบัญชาของหน่วยงานราชการ
3. มีองค์กรที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน
4. ต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้
5. มีอำนาจในการกำหนดคน โยบาย
6. หน่วยงานนั้นมีอำนาจในการออกระเบียบข้อบังคับ

วรทัศน์ ลักษณ์ (2545 : 33) ได้กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. มีฐานะเป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้น โดยกฎหมายเป็นอิสระจากรัฐบาลกลางหรือ
 รัฐบาลแห่งชาติและมีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน
2. มีอำนาจอิสระในการบริหารและสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการวินิจฉัย
 ปัญหาต่างๆ รวมทั้งการกำหนดคน โยบาย
3. มีงบประมาณของตนเอง โดยมีอำนาจเก็บภาษีและรายได้อื่นๆ ตามที่กฎหมาย
 กำหนด
4. คณะผู้บริหารท้องถิ่นได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นทั้งหมดหรือ
 บางส่วน

กล่าวโดยสรุป องค์การของท้องถิ่นจะมาจากการเลือกตั้งของประชาชนมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและข้อบังคับมีการจัดเก็บรายได้ของตนเองมีความเป็นอิสระในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีอำนาจอิสระในการบริหารและสามารถใช้ดุลพินิจของตนเองในการวินิจฉัยปัญหาต่างๆ รวมทั้งการกำหนดนโยบายมีงบประมาณของตนเอง โดยมีอำนาจเก็บภาษีและรายได้อื่นๆตามที่กฎหมายกำหนดคนนอกจากนั้นสามารถออกระเบียบข้อบังคับ โดยมีคณะกรรมการท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน

ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นนั้นมีประโยชน์และทำให้ชีวิตของประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นมีผู้ที่กล่าวถึงความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นดังนี้

พริสทรี คำนวณศิลป์ (2543 : 95) ได้กล่าวเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทางด้าน การปกครองของรัฐไม่ว่ารัฐใดในโลก และยุคใดสมัยใดก็ตามมีอยู่ 2 ประการที่ขาดเสียมิได้ คือ การรักษาความมั่นคงของรัฐและอำนาจความผาสุกแก่ประชาชนซึ่งถือว่าเป็นวัตถุประสงค์ที่ยิ่งใหญ่ทุกรัฐจะมีวิธีดำเนินการใฝ่หาให้บรรลุซึ่งวัตถุประสงค์ดังกล่าวทุกวิธีทาง แต่เนื่องจากโดยทั่วไปแล้วดินแดนของรัฐจะมีขอบเขตกว้างใหญ่ไพศาลและมีพลเมืองอยู่อาศัยกระจัดกระจายกันอยู่ทุกแห่งหน ซึ่งเป็นเหตุสุดวิสัยที่รัฐจะปกครองประเทศ โดยการคุ้มครองหรือรักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองได้เสมอเหมือนกัน และยังคงความผาสุกให้แก่ประชาชนทั่วถึงทุกแห่งหน

สถาบันพระปกเกล้า (2545 : 13) ได้กล่าวถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นน่าจะเกิดจากความจริงดังกล่าว คือ ถ้าหากรัฐบาลกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้ปกครองตนเองและแบ่งเบาภารกิจของรัฐแล้วองค์การปกครองท้องถิ่นนั้นจะช่วยให้อัตนุประสงค์ในการปกครองของรัฐบรรลุผลได้ดียิ่งขึ้นนอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นนั้นยังแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางอารยธรรมของมนุษย์และเป็นการยอมรับความสำคัญของบุคคล เป้าหมายที่ล้าลึกอีกประการหนึ่งของการปกครองท้องถิ่น คือ การสร้างความรักความหวงแหน ความเข้าใจในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นและเสริมชนในเบื้องต้นหากองค์กรปกครองท้องถิ่นบริหารงานมีประสิทธิภาพก็จะส่งผลให้เกิดความมั่นคงของชาติในส่วนรวมด้วยในที่สุดดังนั้นการปกครองท้องถิ่นจึงมีความสำคัญหลายประการดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่น จะช่วยให้แก้ปัญหาการปกครองสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริงเพราะประชาชนรู้ปัญหาและเป็นผู้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น และการแก้ปัญหานั้นย่อมได้ผลเพราะประชาชนย่อมรู้ปัญหามากกว่าบุคคลอื่น เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดเหตุการณ์
2. การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองเท่ากับเป็นการฝึกฝนหรือการเรียนรู้การปกครองระดับชาติไปในตัว กล่าวอีกในหนึ่งการปกครองท้องถิ่นจะ

เป็นสถาบันฝึกสอนให้ประชาชนเรียนรู้การปกครองระดับชาติ ซึ่งจะอำนวยในการพัฒนาการทางการเมืองไปในตัว

3. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระทางการเงิน และกำลังเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลไปได้ส่วนหนึ่ง

4. การปกครองท้องถิ่นที่เข้มแข็ง และบริหารงานมีประสิทธิภาพจะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเชื่อมั่นและศรัทธาต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีความรู้สึกว่ามีคุณภาพและมีส่วนร่วมได้เสียความสำนึกเช่นนี้จะสร้างสรรค์พลเมืองที่รับผิดชอบ (Responsible Citizens) ให้แก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม

5. การปกครองท้องถิ่นเป็นรากแก้วของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่จะช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง และเป็นการฝึกฝนในท้องถิ่นให้รู้จักปกครองตนเอง

จากข้อความข้างต้นสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญทั้งในด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม จะมองเห็นได้ชัดว่าหน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสะพานที่รวมชีวิตเศรษฐกิจของสังคมแห่งชาติเป็นชุมชนศูนย์กลางรวมของสังคม ถ้าหากรัฐบาลกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้ปกครองตนเองและแบ่งเบาภารกิจของรัฐแล้วองค์กรปกครองท้องถิ่นนั้นจะช่วยให้วัตถุประสงค์ในการปกครองของรัฐบรรลุผลได้ดียิ่งขึ้นนอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นนั้นยังแสดงให้เห็นถึงความเจริญทางอารยธรรมของมนุษย์และเป็นการยอมรับความสำคัญของบุคคลที่จะเป็นรากแก้วของประชาธิปไตยให้ยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นพอจะจำแนกโดยมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

พริททรี คำนวนคิลปี (2543 : 102) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นพอจะจำแนกออกเป็นข้อๆที่สำคัญได้ดังนี้

1. เพื่อประสิทธิภาพในการบริหาร การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นรับผิดชอบในการปกครองตนเอง ซึ่งในทางปฏิบัติย่อมจัดสนองความต้องการของประชาชนได้ถูกต้อง และทำให้ไม่ต้องเสียเวลาไปยังรัฐบาล ซึ่งกว่ารัฐบาลจะวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการสิ้นเปลืองเวลามากมีใช้น้อย หากรัฐบาลกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นจัดการเองได้ ท้องถิ่นก็สามารถบริหารงานสำเร็จลงได้ในระบบท้องถิ่นนั่นเอง

2. เพื่อประหยัด โดยท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิศาสตร์และจำนวนประชากรตลอดจนฐานะทางเศรษฐกิจจึงเป็นเหตุให้ความเป็นอยู่และรายได้ของประชากรแตกต่างกันด้วย เพื่อให้บทบาทของรัฐสามารถจัดบริหารอำนวยความสะดวกแก่

ประชาชนอย่างทั่วถึงและเสมอหน้ากัน จึงได้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นและรัฐบาลได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นการหารายได้ให้กับท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่นและเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริงทำให้ประหยัดเงินของรัฐบาลที่ต้องใช้จ่ายบำรุงท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก อย่างไรก็ตามแม้รัฐบาลจะจ่ายเงินอุดหนุนแก่ท้องถิ่นอยู่ด้วยก็ตาม แต่ก็ได้กำหนดเงื่อนไขอย่างรัดกุม

3. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ปัจจุบันภารกิจของรัฐมีอยู่มากมายและนับวันจะเพิ่มพูนมากขึ้นตามความเจริญของบ้านเมือง รัฐบาลมีอาจจะดำเนินการสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทั่วถึง ทั้งกิจการบางอย่างก็เป็นเรื่องของท้องถิ่น โดยเฉพาะไม่เกี่ยวกับส่วนได้ส่วนเสียของประเทศส่วนรวม หากไม่มีการปกครองท้องถิ่นรัฐบาลก็ต้องรับภาระดำเนินการทุกอย่าง แต่ถ้าได้จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นแล้ว ภาระของรัฐบาลก็จะผ่อนคลายไปโดยให้ท้องถิ่นรับผิดชอบ รัฐบาลเพียงแต่มีหน้าที่ควบคุมดูแลเท่านั้น

โกวิท พวงงาม (2545 : 14) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นดังนี้

1. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง
2. เพื่อความประหยัดเพราะท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันมาก
3. เพื่อให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพและมีส่วนร่วมในการบริหาร

สรุปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น รัฐได้มอบภารกิจอันยิ่งใหญ่ให้แก่ประชาชนในการแสวงหาชีวิตที่ดีและใช้ความรู้ความสามารถของตนในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดตามที่ปรารถนาภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย การปกครองท้องถิ่นเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รู้ความสามารถ เพื่อสร้างสรรค์ชุมชนของตัวเอง และเพื่อผลประโยชน์ของตัวเองเป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องสนับสนุนให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศหรือบริหารงานของท้องถิ่น โดยถือว่าประชาธิปไตยของท้องถิ่นจะเป็นรากฐานก่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยระดับชาติ การปกครองท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจของรัฐและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ใช้ศักยภาพของตนเองสร้างความเจริญให้แก่ชุมชน การปกครองท้องถิ่นที่มั่นคงและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ประเทศชาติ

การปกครองท้องถิ่นกับการกระจายอำนาจ

การปกครองท้องถิ่นเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจ ได้มีผู้กล่าวถึงการกระจายอำนาจไว้ ดังนี้

พระ ประยูรศักดิ์ (2540 : 12) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจดังนี้

ความหมายของวิชารัฐศาสตร์นั้น หมายถึง การที่รัฐบาลหรือรัฐบาลแห่งชาติกระจายอำนาจให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการภายใต้การควบคุมของรัฐในเรื่องสำคัญๆ การกระจายอำนาจเป็นเรื่องที่รัฐบาลรับผิดชอบบางส่วนให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นอย่างเด็ดขาด รัฐบาลจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงตัดสินใจหรือยกเลิกการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้มีความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมิได้เป็นรูปของสายการบังคับบัญชา เพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลต่างหากแยกออกจาก รัฐบาล หรือกล่าวอีกในหนึ่งมีรัฐบาลของตนเอง อย่างไรก็ตามเข้าใจเบื้องต้นว่าการกระจายอำนาจหน้าที่ว่านี้ การกระจายอำนาจทางการปกครอง หรือการบริหาร โดยรัฐบาลเป็นผู้โอนอำนาจให้แก่ท้องถิ่น อำนาจที่โอนไปให้เพื่อให้ท้องถิ่นได้มีโอกาสปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน ในท้องถิ่นนั้น อำนาจปกครองที่ได้รับจากรัฐนั้นจะตีความอย่างเคร่งครัดว่าเป็นเพียงอำนาจในการดำเนินการบริการสาธารณะต่างๆ โดยมีอำนาจตัดสินใจอย่างอิสระ รวมทั้งการกำหนดนโยบายของท้องถิ่นเองด้วย

เมื่อพิจารณาถึงการกระจายอำนาจเรามักจะเน้นถึงความเป็นอิสระ ทั้งนี้เป็นการปกครองท้องถิ่นเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐ ถ้าไม่ยินยอมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจก็จะเป็นการปกครองท้องถิ่นที่ขัดกับหลักการแต่ในขณะเดียวกันก็มีข้อที่ควรพิจารณาว่าท้องถิ่นควรมีอำนาจอิสระภายในขอบเขตแค่ไหนเพียงไร จึงจะเหมาะสม และเกิดผลดีแก่ท้องถิ่นและประเทศชาติในส่วนรวม การพิจารณาปัญหานี้ต้องไม่ลืมว่าการปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองชุมชนที่มีอำนาจอธิปไตยในตัวเอง (Non-sovereign Community) เหมือน เช่น การปกครองประเทศหรือในฐานะที่เป็นรัฐเพราะในรัฐหนึ่งๆจะมีอำนาจอธิปไตยเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น และรัฐบาลเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตย (Sovereignty) และรัฐบาลเป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยนั้นในการปกครองประเทศ ซึ่งอาจแบ่งการใช้ออกเป็น 3 ทางคือ ทางการบริหาร ทางนิติบัญญัติและทางตุลาการ

ถ้าเราเข้าใจว่าอำนาจอิสระของท้องถิ่นเป็นอำนาจอธิปไตยและมีลักษณะเป็นเช่นเดียวกับอำนาจอธิปไตยของรัฐแล้วจะเกิดปัญหาในข้อที่ว่าทำให้ท้องถิ่นเกิดมีสภาพเป็นรัฐเล็ก รัฐน้อยภายในรัฐใหญ่หรือประเทศ และรัฐใหญ่จะไม่มีอำนาจปกครองบังคับบัญชารัฐบาลท้องถิ่นเหล่านั้นได้เพราะต่างฝ่ายก็มีอำนาจอธิปไตยด้วยกันซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ ดังนั้น การพิจารณา

เรื่องความเป็นอิสระของท้องถิ่น สำคัญจึงอยู่ที่ความสมดุลระหว่างอำนาจอิสระของท้องถิ่นกับอำนาจอธิปไตยของรัฐ จึงเป็นเรื่องยากที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ให้แน่ชัด ลักษณะเช่นนี้ เช่นเดียวกับปัญหาสมดุลระหว่างสิทธิเสรีภาพของประชาชนกับอำนาจอธิปไตยของรัฐ

นันทวัฒน์ บรมานนท์ (2545 : 38) ได้กล่าวว่าการปกครองท้องถิ่นมีที่มาหรือเกิดขึ้นได้ก็เพราะรัฐกระจายอำนาจ ฉะนั้นการศึกษาการปกครองท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาในรูปอุดมคติหรือในรูปความเป็นจริงจะต้องเน้นเรื่องการกระจายอำนาจมาพิจารณาคงคู่กันไป การกระจายอำนาจ คือ การที่รัฐบาลมอบอำนาจให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินการกิจการของตนเอง โดยตนเองอย่างอิสระ รัฐบาลกลางไม่อาจมาแทรกแซงได้

กล่าวโดยสรุป อย่างไรก็ตามเราก็ยังมีข้อพิจารณาในการกำหนดองศาความอิสระของท้องถิ่นได้โดยพิจารณาคุณภาพของประชาชนและสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ กล่าวคือท้องถิ่นใดมีความเจริญทางเศรษฐกิจสูงประชาชนมีความพร้อมทางการเมืองท้องถิ่นนั้นก็ควรได้รับการกระจายอำนาจให้มีความอิสระ มากกว่าท้องถิ่นที่มีความเจริญต่ำกว่า และประชาชนมีคุณภาพต่ำกว่า แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ท้องถิ่นจะได้รับการกระจายอำนาจให้มีความอิสระในขอบเขตที่กว้างขวางเพียงใดก็ตามรัฐบาลจำเป็นจะควบคุมตรวจสอบการบริหารงานของท้องถิ่นอยู่เช่นเดิม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน

การกระจายอำนาจ โดยท้องถิ่นปกครองตนเองซึ่งรัฐต้องการให้ประชาชนปกครองตนเองเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นผู้วิจัย ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชนดังนี้

ผาสุก มุทเมธา (2535 : 96) ได้กล่าวถึงชีวิตที่มีคุณภาพ เป็นชีวิตที่สามารถสนองตอบความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับอัตภาพ อยู่ในกรอบและระเบียบแบบแผน วัฒนธรรมที่ดีงามตามมาตรฐานที่ยอมรับของสังคม พร้อมทั้งสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนแปลง ชีวิตจะมีคุณภาพได้ต้องอาศัยสถาบันต่างๆ ของสังคม ร่วมกันทำหน้าที่ตามบทบาท

เกษม จันทร์แก้ว (2540 : 28-29) ได้กล่าวถึงคุณภาพชีวิต (Quality of Life) หมายถึง การศึกษาความเป็นอยู่ของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับสถานภาพทางการศึกษา อนามัย และเศรษฐกิจ ตามลักษณะของสิ่งแวดล้อมทางชีวกายภาพ เชื้อชาติ วัฒนธรรม และวิธีการเลี้ยงดู โดยที่คุณภาพชีวิตนั้นขึ้นอยู่กับสภาพทั่วไปของสิ่งแวดล้อมทางชีวกายภาพ บุคคลอยู่ในที่ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่อุดมสมบูรณ์ย่อมจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีกว่า บุคคลที่อยู่ในที่ขาดแคลนทรัพยากรสิ่งแวดล้อมคุณภาพชีวิตต้องขึ้นอยู่กับความพึงพอใจ ซึ่งมีความแตกต่างกันไปแต่ละบุคคลอีกด้วย

ศิริ สามสุโพธิ์ (2543 : 56) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง คุณภาพในด้านสุขภาพ สังคม เศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง และศาสนา ซึ่งเป็นค่าเทียบเคียงไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวแน่นอน กล่าวคือ ทุกคนหรือทุกประเทศอาจจะกำหนดมาตรฐานต่างๆ กันไปตามความต้องการ และความ ต้องการคุณภาพชีวิตนี้ย่อมจะเปลี่ยนแปลง ไปได้ตามกาลเวลาและกาลเทศะ ชีวิตของบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับสังคม ได้อย่าง เหมาะสม ไม่เป็นภาระและไม่ก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคม เป็นชีวิตที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสามารถดำรงชีวิตที่ชอบธรรมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และค่านิยมสังคม ตลอดจนแสวงหา สิ่งที่ตนปรารถนาให้ได้มาอย่างถูกต้องภายใต้เครื่องมือและ ทรัพยากรที่มีอยู่ คุณภาพชีวิตแบ่งเป็น 3 ประการ คือ

1. ทางด้านร่างกาย คือ บุคคลจะต้องมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงปราศจาก โรคภัยไข้เจ็บ อันเป็นผลตอบสนองมาจากปัจจัยพื้นฐานฯ
2. ทางด้านจิตใจ คือ บุคคลจะต้องมีสภาวะจิตใจที่สมบูรณ์ร่าเริงแจ่มใส ไม่วิตก กังวล มีความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตตนเองครบถ้วน และสังคมสิ่งแวดล้อม มีความปลอดภัยในชีวิต
3. ทางด้านสังคม คือ บุคคลสามารถดำรงชีวิตภายใต้บรรทัดฐาน และค่านิยมของ สังคมในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมได้อย่างปกติสุข

คีน (Dean, 1985 : 98) กล่าวว่า คุณภาพชีวิต หมายถึง ความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึก มีคุณค่าในตนเอง ภาวะสุขภาพที่ดี การปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพ ความสุขสบายทางกายและใจ ชีวิตที่มีความหมายและมีคุณค่า และภาระหน้าที่ของบุคคล

สรุป คุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพแวดล้อมของชีวิตที่สมดุลกันทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม ตลอดจนทั้งศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมในสังคมที่ทำให้สมาชิกใน ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

ลักษณะของคุณภาพชีวิต

ผู้วิจัย ได้ศึกษาลักษณะของคุณภาพชีวิตจากผู้ที่ได้ศึกษาดังนี้

ถิว (Liu, 1975 : 1) กล่าวถึงคุณภาพชีวิตว่ามี 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้าน จิตวิสัย ซึ่งเป็นเรื่องของอารมณ์ ความรู้สึกของบุคคล อันได้แก่ความเชื่อ ค่านิยม และความรู้สึก นึกคิดของบุคคล เป็นต้น และองค์ประกอบด้านวัตถุวิสัย ได้แก่ ปัจจัยหรือสภาพแวดล้อมของ บุคคล เช่น ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อม

องค์การยูเนสโก (UNESCO, 1980 : 312) ได้ใช้เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพชีวิตไว้ 2 ด้าน คือ

1. ด้านวัตถุวิสัย (Objective) การประเมินด้านวัตถุวิสัย วัดได้โดยอาศัยข้อมูลต่างๆ ที่เป็นรูปธรรมสามารถมองเห็นได้ นับได้ วัดค่าได้ เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

2. ด้านจิตวิสัย (Subjectivity) เป็นการประเมินข้อมูลด้านจิตวิทยา ซึ่งอาจทำได้โดยการสอบถามความรู้สึก และเจตคติต่อประสบการณ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับชีวิต การรับรู้สภาพต่อการเป็นอยู่ การดำรงชีวิต รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิต และความพึงพอใจในชีวิต

ลักษณะของคุณภาพชีวิต มีเนื้อหาค่อนข้างกว้างขวางมาก แต่พอสรุปคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวคิดของ OECD (1988 : 20 ; อ้างถึงใน ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. 2543 : 328) คุณภาพชีวิตจะครอบคลุมหลายมิติ คือ

1. คุณภาพทางด้านอนามัยและสาธารณสุข
2. พัฒนาการบุคคลโดยผ่านการศึกษาฝึกอบรม
3. การทำงานและคุณภาพชีวิตการทำงาน
4. เวลาว่างที่สร้างสรรค์
5. ความสุขสมบูรณ์ทางด้านเศรษฐกิจ รวมทั้งความเสมอภาคทางเศรษฐกิจ
6. คุณภาพสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ
7. สิ่งแวดล้อมทางสังคม
8. โอกาสทางสังคมและการมีส่วนร่วมที่เท่าเทียมกัน
9. ความมั่นคงในการดำรงชีวิต
10. สิทธิเสรีภาพทางการเมือง

จะเห็นได้ว่า องค์ประกอบสำคัญของคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน จะต้องประเมินได้ทั้งสิ่งที่เป็นนามธรรม และสิ่งที่เป็นรูปธรรม เพื่อยืนยันเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของชุมชน ในการดำเนินชีวิตภายใต้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเทศไทยได้นำเอาแนวคิดความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) (Basic Minimum Needs) มาใช้กำหนดเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตของประชาชนตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 โดยใช้เครื่องชี้วัดหลักจปฐ. 8 หมวด 32 ตัวชี้วัด จากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ โครงการปีรณรังค์คุณภาพชีวิต

ปี พ.ศ. 2531 คณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) ได้ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมอบ โครงการปีรณรังค์ฯ ให้กระทรวงมหาดไทย โดยกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบภายใต้ชื่อว่า “งานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชนบท (พชช.)”

ปี พ.ศ. 2532 กชช. มีมติเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2532 ให้กรมการพัฒนาชุมชนจัดเก็บข้อมูล จปฐ. เป็นประจำทุกปี

ปี พ.ศ. 2533 เริ่มจัดเก็บ ประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล จปฐ. คุณภาพชีวิตของคนไทย โดยรวม ทุกครัวเรือนทั่วประเทศ

ปี พ.ศ. 2535 กรมการพัฒนาชุมชนได้ปรับปรุงเครื่องชี้วัดความจำเป็นพื้นฐานเป็น 9 หมวด 37 ตัวชี้วัด เพื่อให้เข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (2535 - 2539)

ปี พ.ศ. 2540 กรมการพัฒนาชุมชนมีการปรับปรุงเครื่องชี้วัดเป็น 8 หมวด 39 ตัวชี้วัด เพื่อให้ตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 - 2544)

ปี พ.ศ. 2544 กรมการพัฒนาชุมชนมีการปรับปรุงเครื่องชี้วัดเป็น 6 หมวด 37 ตัวชี้วัด เพื่อให้ตรงกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545 - 2549) กรมการพัฒนาชุมชน (2544 : 1) และชุดนิยาม เล่าหวิจิตรจันทร์ (2544 : 21)

แนวคิดเกี่ยวกับดัชนีเครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิต (จปฐ.) ที่กรมการพัฒนาชุมชนได้ปรับตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (2545 - 2549) ลดลงเหลือ 6 หมวด มีดัชนี 37 ตัวชี้วัด ศูนย์ข้อมูลเพื่อพัฒนาชุมชน (2545, 11-13) คือศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท

หมวดที่ 1 สุขภาพดี มีดัชนี 11 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. หญิงตั้งครรภ์ได้รับการดูแลก่อนคลอด
2. แม่ที่คลอดลูกได้รับการทำคลอดและดูแลหลังคลอด
3. เด็กแรกเกิดมีน้ำหนักไม่ต่ำกว่า 2,500 กรัม
4. เด็กแรกเกิดถึง 1 ปี ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคครบ
5. เด็กแรกเกิดได้กินนมแม่อย่างเดียวยอย่างน้อย 4 เดือนแรกติดต่อกัน
6. เด็กแรกเกิดถึง 5 ปี ได้กินอาหารที่เหมาะสมและพอเพียง
7. เด็กอายุ 6 - 15 ปี ได้กินอาหารถูกต้องและครบถ้วน
8. เด็กอายุ 6 - 12 ปี ได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคครบ
9. คนในครัวเรือนได้กินอาหารที่มีคุณภาพถูกสุขลักษณะปลอดภัย และ

ได้มาตรฐาน

10. คนในครัวเรือนมีความรู้ในการใช้ยาที่ถูกต้องและเหมาะสม

11. คนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี

หมวดที่ 2 มีบ้านอาศัย มีดัชนี 8 ตัวชี้วัด ได้แก่

12. ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย
13. ครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี
14. ครัวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี
15. ครัวเรือนมีการจัดการบ้านเรือนและบริเวณบ้านให้เป็นระเบียบสุขลักษณะ

16. คริวเรือนไม่ถูกรบกวนจากเสียง ความสั่นสะเทือน ฝุ่นละออง กลิ่นเหม็นหรือมลพิษทางอากาศ น้ำเสีย ขยะ และสารพิษ

17. คริวเรือนมีการป้องกันอุบัติเหตุอย่างถูกต้อง

18. คริวเรือนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

19. คริวเรือนมีความอบอุ่น

หมวดที่ 3 ผักใฝ่การศึกษา มีดัชนี 6 ตัวชี้วัด ได้แก่

20. เด็กอายุ 3 – 5 ปีเต็ม ได้รับการเลี้ยงดูเตรียมความพร้อม

21. เด็กอายุ 6 – 15 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

22. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ได้เรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

23. เด็กที่ไม่ได้เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพ

24. คนอายุ 15 – 60 ปีเต็ม อ่านออกและเขียนภาษาไทยได้

25. คนในครัวเรือนได้รับรู้ข่าวสาร

หมวดที่ 4 รายได้ก้าวหน้า มีดัชนี 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

26. คนอายุ 18 – 60 ปีเต็ม มีการประกอบอาชีพและมีรายได้

27. คนในครัวเรือนมีรายได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าคนละ 20,000 บาทต่อปี

28. คริวเรือนมีการเก็บออมเงิน

หมวดที่ 5 ปहुกฝังค่านิยม มีดัชนี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

29. คนในครัวเรือนไม่ติดสุรา

30. คนในครัวเรือนไม่สูบบุหรี่

31. คนอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไปทุกคน ไปปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา

32. คนสูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่

33. คนพิการได้รับการดูแลเอาใจใส่

หมวดที่ 6 ร่วมใจพัฒนา มีดัชนี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

34. คริวเรือนมีคนเป็นสมาชิกกลุ่มที่ตั้งขึ้นในหมู่บ้าน ตำบล

35. คริวเรือนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อประโยชน์ของชุมชนหรือท้องถิ่น

36. คริวเรือนเข้าร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน

37. คนมีสิทธิได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

สรุป ลักษณะของคุณภาพชีวิตจากแนวความคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นนี้ คุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนจะต้องได้รับความคุ้มครองทางเสรีภาพ สังคมจะต้องมีประชาธิปไตย ระบบการประกันสังคม และสวัสดิการสังคมสามารถช่วยให้เราบรรลุเป้าหมายได้ ในการปรับปรุง

คุณภาพชีวิตตนเองได้ แม้คณะผู้บริหารส่วนท้องถิ่นจะมีความเป็นอิสระอย่างไร ก็ไม่ควรมองข้ามคุณภาพชีวิตประชาชนทั้งระบบ โครงสร้างสังคมแบบองค์รวม

โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

เทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลและเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบลเมื่อ พ.ศ. 2542 มีประชากรรวมทั้งสิ้น 10,857 คน เป็นชาย 5,169 คน เป็นหญิง 5,688 คน เทศบาลตำบลประโคนชัย มีสำนักงานเทศบาลตั้งอยู่หมู่ที่ 6 บนทางหลวงแผ่นดิน ถนนสายโชคชัย-เดชอุดม ห่างจากตัวอำเภอเมืองบุรีรัมย์ไปทางทิศใต้ ตามทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 291 ระยะทางประมาณ 44 กิโลเมตร และมีระยะทางถึงกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ (เทศบาลตำบลประโคนชัย. 2553 : 21)

เทศบาลถึงกรุงเทพมหานคร	ระยะทางประมาณ	375	กิโลเมตร
เทศบาลถึง จ.นครราชสีมา	ระยะทางประมาณ	130	กิโลเมตร
เทศบาลถึง จ.สุรินทร์	ระยะทางประมาณ	66	กิโลเมตร
จำนวนพื้นที่ เทศบาลมีพื้นที่ 4.25 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,656.25 ไร่			
อาณาเขต เทศบาลมีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้			
ทิศเหนือ	ติดเขต อ.เมือง และ อ.พลับพลาชัย จ.บุรีรัมย์		
ทิศตะวันออก	ติดเขต อ.ปราสาท จ.สุรินทร์		
ทิศใต้	ติดเขต อ.บ้านกรวด จ.บุรีรัมย์		
ทิศตะวันตก	ติดเขต อ.เฉลิมพระเกียรติ อ.นางรอง และ อ.ละหานทราย		

จ.บุรีรัมย์

บริบทเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1. เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลประโคนชัยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 ชุมชน คือ (เทศบาลตำบลประโคนชัย. 2553 : 25)

1. ชุมชนวัดแจ้งคุ้มรุ่งสุริยา
2. ชุมชนวัดแจ้งคุ้มมัชฌิมา
3. ชุมชนวัดแจ้งคุ้มสายัณห์
4. ชุมชนวัดจำปา

5. ชุมชนหลักเมือง
6. ชุมชนหนองจอกพัฒนา
7. ชุมชนกันตอล
8. ชุมชนตาเจี๊ยม
9. ชุมชนหนองกกเหนือ
10. ชุมชนหนองกกใต้
11. ชุมชนวัด โคนคุ่มระเนียด
12. ชุมชนวัด โคนคุ่มอัมปิล
13. ชุมชนชัยมงคล
14. ชุมชนวัด โพธิ์
15. ชุมชนศูนย์การค้า
16. ชุมชนอำนวยการ

2. ลักษณะทางโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลประโคนชัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาการแบ่งโครงสร้างพื้นฐานของเทศบาลตำบลประโคนชัยดังนี้
(เทศบาลตำบลประโคนชัย, 2553 : 27)

2.1 การคมนาคม

เทศบาลตำบลประโคนชัย มีถนนจำนวน 18 สาย เป็นถนนแอสฟัลท์ติกคอนกรีต และถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก โดยมีเส้นทางการคมนาคมติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง รวมทั้งกรุงเทพมหานคร ได้เฉพาะทางรถยนต์เท่านั้นซึ่งประกอบด้วยทางหลวงแผ่นดินสายหลัก 4 สาย ได้แก่ หมายเลข 24 หมายเลข 219 หมายเลข 2075 และหมายเลข 2208

2.2 การประปา

ดำเนินการโดยการประปา ของเทศบาลตำบลประโคนชัย แหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปาได้จากอ่างเก็บน้ำสนามบินเก่า ซึ่งตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล และยังไม่สามารถให้บริการได้ครบทุกครัวเรือน

2.3 การไฟฟ้า

ได้ใช้บริการกระแสไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอประโคนชัย และมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน ส่วนไฟฟ้าสาธารณะ (ไฟฟ้าส่องสว่าง) มีจำนวน 755 จุด ครอบคลุมถนน 18 สาย

2.4 การสื่อสาร

ชุมสายโทรศัพท์ประโคนชัยสามารถให้บริการได้ครอบคลุม 4 อำเภอ คือ อ.ประโคนชัย อ.พลับพลาชัย อ.ละหานทราย และ อ.บ้านกรวดที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขอำเภอประโคนชัย ให้บริการจำหน่ายไปรษณีย์อากาศ โทรเลข ธนาณัติ พัสดุ และตั๋วแลกเงินไปรษณีย์แก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งที่ทำการตั้งอยู่บริเวณถนนธนูประสิทธิ์ ตรงข้ามอุทยานน้ำหนองระแซชัน

3. ลักษณะด้านเศรษฐกิจของเทศบาลตำบลประโคนชัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะด้านเศรษฐกิจของเทศบาลตำบลประโคนชัยดังนี้ (เทศบาลตำบลประโคนชัย. 2553 : 30)

ประชาชนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม พาณิชยกรรม รับราชการ และบริการทางด้านพาณิชยกรรม สภาพการค้าภายในเขตเทศบาลประกอบด้วยร้านค้าส่งและร้านค้าปลีก กระจุกตัวอยู่บริเวณด้านใต้ของที่ตั้งสำนักงานเทศบาล บริเวณถนนเลิศรีรักษา และถนนธนูประสิทธิ์ ส่วนใหญ่เป็นการจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค วัสดุก่อสร้าง วัสดุทางการเกษตร ร้านอาหาร เทศบาลฯ มีสหกรณ์การเกษตร จำนวน 1 แห่ง และสถาบันการเงิน จำนวน 3 แห่ง คือ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคารกสิกรไทย (มหาชน)

อุตสาหกรรมบริการ ส่วนใหญ่เป็นประเภทร้านซ่อมรถจักรยานยนต์ รถยนต์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ซึ่งอยู่ทางด้านตะวันตกของชุมชน บริเวณทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 24 และอุตสาหกรรมขนาดเล็กที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตร ได้แก่ โรงสีข้าวขนาดเล็ก ซึ่งในการผลิตข้าวหอมมะลิถือเป็นสินค้าที่ทำชื่อเสียงให้แก่ชาวประโคนชัย ในเขตเทศบาลไม่มีแหล่งท่องเที่ยว เป็นเพียงเส้นทางผ่านของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุ้ง ปราสาทหินเมืองต่ำ อ่างเก็บน้ำสนามบิน ชุมชนโบราณบ้านคะตูก่อ และชุมชนโบราณบ้านแสงโตน

ลักษณะการปศุสัตว์ในท้องถิ่นเป็นการเลี้ยงเพื่อใช้งาน เพื่อการบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น ได้แก่ โค กระบือ ส่วนการเลี้ยงสัตว์เพื่อการค้า ได้แก่ สุกร เป็ด ไก่ มีปริมาณไม่มากนัก ส่วนใหญ่ส่งขายที่ตลาดสดเทศบาลประโคนชัย การประมงเป็นการจับสัตว์น้ำเพื่อการบริโภคจากแหล่งน้ำธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการค้า แต่มีปริมาณไม่มากนัก

4. ด้านสังคม

ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะด้านสังคมของเทศบาลตำบลประโคนชัยดังนี้ (เทศบาลตำบลประโคนชัย. 2553 : 33)

ประชากร

ปัจจุบันประชากรในเขตเทศบาล มีจำนวนทั้งสิ้น 10,982 คน แยกเป็นชาย 5,263 คน เป็นหญิง 5,719 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 3,383 ครัวเรือน คิดเป็นความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ 2,584 คนต่อตารางกิโลเมตร

ศาสนาและวัฒนธรรม

ประชาชนส่วนใหญ่ ร้อยละ 95 นับถือศาสนาพุทธ มีวัดพุทธ จำนวน 4 แห่ง และอีก 2 แห่ง ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญที่เทศบาลจัดและส่งเสริม คือ ประเพณีวันสงกรานต์ ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีลอยกระทง ประเพณีออกพรรษา และเทศกาลวันขึ้นปีใหม่

การศึกษา

เทศบาลมีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 5 โรง แบ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3 โรง และโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 2 โรง นอกจากนั้นยังมีระบบการศึกษาตามอัธยาศัยและห้องสมุดเทศบาลตำบลประโคนชัย

การสาธารณสุข

เทศบาลตำบลประโคนชัยมีโรงพยาบาล ขนาด 90 เตียง จำนวน 1 แห่ง และคลินิกเอกชน อีกจำนวนหนึ่ง นอกจากนี้มีบุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงพยาบาลแล้ว ยังมี อสม. อีกจำนวน 110 คน

5. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้วิจัยได้ศึกษาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเทศบาลตำบลประโคนชัย ดังนี้ (เทศบาลตำบลประโคนชัย. 2553 : 36)

5.1 ทรัพยากรดิน มีลักษณะเป็นดินร่วนปนทรายไม่ค่อยอุ้มน้ำ ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในการทำนาข้าว มีการปลูกไม้ยืนต้น เช่น มะม่วง มะขาม เป็นบางส่วน นอกนั้นจะใช้เป็นที่อยู่อาศัย

5.2 ทรัพยากรน้ำ แหล่งน้ำในเขตเทศบาลที่ประชาชนใช้ประโยชน์ในการเกษตรกรรม และเพื่อการอุปโภคบริโภค สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท คือ

5.3 แหล่งน้ำธรรมชาติผิวดิน มี 2 แห่ง ดังนี้

5.3.1 อุทยานน้ำหนองระแซชัน เป็นสถานที่พักผ่อนของประชาชนในชุมชน และใช้น้ำเพื่ออุปโภคสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่รอบๆ แต่ประชาชนส่วนใหญ่จะใช้น้ำอุปโภคบริโภคจากน้ำประปาที่ดำเนินการโดยกิจการประปาเทศบาล ซึ่งเป็นกิจการพาณิชย์ของเทศบาล

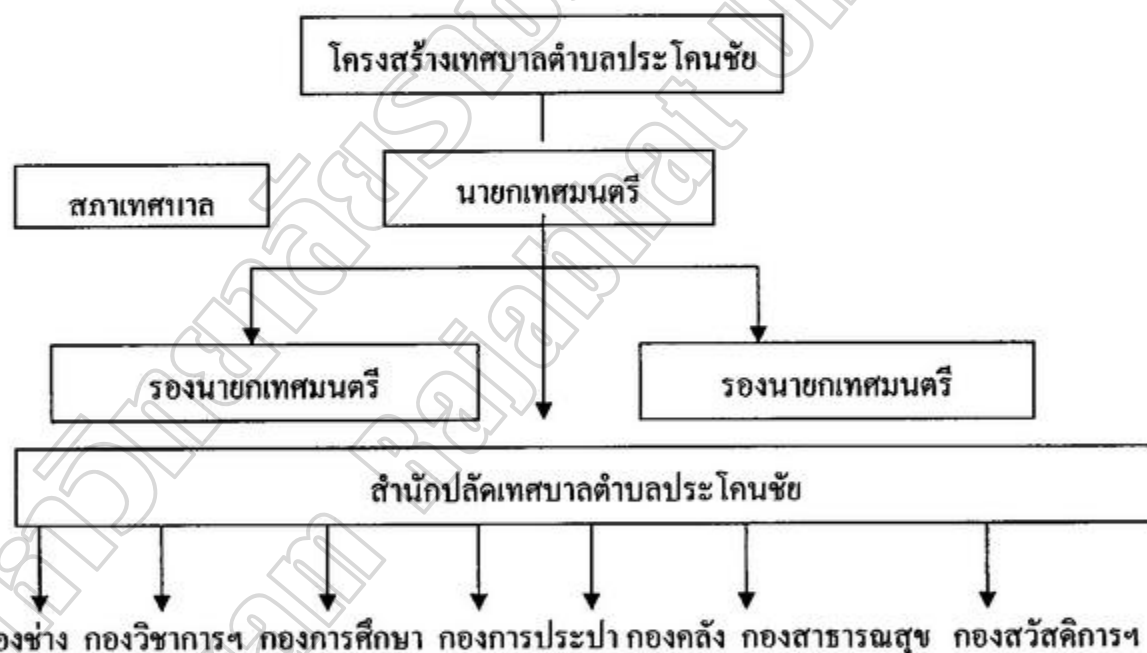
5.3.2 ห้วยละเวีย เป็นทางน้ำตามธรรมชาติที่อยู่ในเขตเทศบาล มีความกว้างประมาณ 10 เมตร ประชาชนใช้ประโยชน์ในการทำการเกษตร ปลูกข้าว ปลูกผัก แต่มีจำนวนไม่มากนัก และเป็นทางน้ำที่ใช้เป็นทางระบายน้ำเสียในเขตชุมชน ให้ออกไปนอกเขตเทศบาล

แหล่งน้ำชลประทาน มี 1 แห่ง ดังนี้

อ่างเก็บน้ำสนามบินเก่า ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล แต่เทศบาลใช้ประโยชน์โดยสูบน้ำมาทำน้ำประปา แล้วแจกจ่ายให้ประชาชนในเขตเทศบาลและบริเวณข้างเคียงใช้ และใช้น้ำในการทำการเกษตร ปลูกผัก ปลูกข้าว การประมง และการพักผ่อนหย่อนใจ สามารถเก็บกักน้ำได้ 3,130,000 ลูกบาศก์เมตร มีความลึกโดยเฉลี่ย 1.30 เมตร

5.4 ทรัพยากรธรณี ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นแร่ธาตุที่มีอยู่ในเขตเทศบาล ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลแสดงถึงผลของการสำรวจว่ามีแร่ธาตุชนิดใด และมีปริมาณเท่าใด

เทศบาลตำบลประโคนชัยมีโครงสร้างการบริหารตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ซึ่งมีโครงสร้างการบริหารดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 โครงสร้างการบริหารเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย
จังหวัดบุรีรัมย์

ที่มา : เทศบาลตำบลประโคนชัย (2553 : 5)

อำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานเทศบาลตำบลประโคนชัย

เทศบาลตำบลประโคนชัยมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ โดยแบ่งหน้าที่ตามกฎหมายดังต่อไปนี้

1. อำนาจหน้าที่เทศบาลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลมีหน้าที่ เทศบาลตำบลประโคนชัย (2553 : 3) ได้กำหนดไว้ดังนี้

- 1.1 รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 1.2 ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- 1.3 รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะ

มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- 1.4 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- 1.5 ให้มีเครื่องใช้ไฟฟ้าในการดับเพลิง
- 1.6 ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- 1.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 1.8 บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของ

ท้องถิ่น

- 1.9 หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

2. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจกรรมใดๆ ในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้ (มาตรา 51)

- 2.1 ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 2.2 ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 2.3 ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 2.4 ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 2.5 บำรุงและส่งเสริมการทำงานการทำมาหากิจของราษฎร
- 2.6 ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
- 2.7 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าและแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 2.8 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 2.9 เทศพาณิชย์

3. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ให้เทศบาล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ เทศบาลตำบลประโคนชัย (2553 : 2)

- 3.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
 - 3.2 การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ
 - 3.3 การจัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
 - 3.4 การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
 - 3.5 การสาธารณสุขการ
 - 3.6 การส่งเสริมการฝึกและการประกอบอาชีพ
 - 3.7 การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
 - 3.8 การส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - 3.9 การจัดการศึกษา
 - 3.10 การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและ
- ผู้ด้อยโอกาส
- 3.11 การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรม
- อันดีของท้องถิ่น
- 3.12 การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
 - 3.13 การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
 - 3.14 การส่งเสริมกีฬา
 - 3.15 การส่งเสริมประชาธิปไตยความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน
 - 3.16 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
 - 3.17 การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
 - 3.18 การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย
 - 3.19 การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
 - 3.20 การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
 - 3.21 การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
 - 3.22 การจัดให้มีการควบคุมการฆ่าสัตว์

3.23 การรักษาความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย
โรงพยาบาลและสาธารณสุขสถานอื่นๆ

3.24 การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.25 การผังเมือง

3.26 การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร

3.27 การดูแลรักษาที่สาธารณะ

3.28 การควบคุมอาหาร

3.29 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.30 การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและ
รักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน

3.31 กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่
คณะกรรมการประกาศกำหนด

สรุป การดำเนินงานของเทศบาลตำบลประโคนชัยจะเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตพื้นฐาน
ของประชาชนเริ่มตั้งแต่ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา ด้านการสาธารณสุข
ด้านการจัดระเบียบสังคม การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงาม

การดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนย่อยในเขตเทศบาล

ตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

คณะกรรมการชุมชนย่อยในเขตเทศบาลมีบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินงานผู้วิจัยได้
ศึกษาคำว่าบทบาท ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2533 : 92-93) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ
กระบวนการการแสดงบทบาทของบรรดาสมาชิกภายในองค์การ ย่อมสามารถกำหนดมา ได้เป็น 4
ระยะ

ระยะที่ 1 เป็นระยะของการคาดหมายในบทบาท เมื่อคนเราเริ่มเข้ามาในองค์การ
ก็จะมี การ ได้ข้อมูลและข่าวสารจากองค์การ อาจโดยการปฐมนิเทศ การแก่อบรม เพื่อให้ คน ๆ นั้น
สามารถคาดหมายถึงบทบาทที่เขาต้องแสดงออกในองค์การ

ระยะที่ 2 เป็นระยะที่เป็นทางการ คนที่เข้ามาถูกกำหนดบทบาทที่จะต้องแสดง
โดยอาจกำหนดออกมาเป็นวัตถุประสงค์ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน กฎ ข้อบังคับ และเขา จะต้องแสดง

บทบาทไปตามที่กำหนดเพื่อแลกกับผลตอบแทนซึ่งอาจจะเป็นผลตอบแทน ทางด้านตัวเงิน หรือ ทางด้านการได้รับการส่งเสริมเลื่อนตำแหน่งหรือผลตอบแทนอื่น ๆ

ระยะที่ 3 เป็นระยะของการเรียนในบทบาท เมื่อคนที่เข้ามาเริ่มปฏิบัติงาน เขาก็ จะเริ่มมีการเรียนรู้ในบทบาทที่เขาได้แสดงออกมาอย่างเป็นทางการ และในขณะที่เดียวกัน เนื่องจาก การทำงาน ต้องมีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทาง ตามความคาดหวัง ของผู้ร่วมงานที่ไม่เป็นทางการที่มีต่อบทบาทของเขาก็มีส่วนสำคัญ เขาต้องพยายามที่จะปรับ บทบาทของเขา ให้สอดคล้องกับความคาดหวังที่เป็นทางการ จากองค์กรและความคาดหวังที่ไม่เป็น ทางการจากผู้ร่วมงาน

ระยะที่ 4 ระยะของการคงอยู่หรือออกไปจากองค์กร เมื่อคนเข้ามาในองค์กรได้ ปฏิบัติงานมาจนถึงระยะนี้ เขาก็ทราบว่าเขาควรจะอยู่ หรือลาออกไปจากองค์กร โดย อาศัยการ เรียนรู้ จากบทบาทที่ผ่านมาในระยะที่ 3 เขาจะคงอยู่ต่อเมื่อบทบาทที่เขาแสดง อยู่สอดคล้อง หรือ เป็นไปตามความคาดหวังขององค์กร และตามความคาดหวังที่ไม่เป็นทางการของผู้ร่วมงาน ถ้าหากบทบาทที่เขาแสดงอยู่ไม่สอดคล้องหรือไม่เป็นไปตาม ความคาดหวังขององค์กร หรือตาม ความคาดหวังที่ไม่เป็นทางการของผู้ร่วมงานอันใดอันหนึ่งแล้ว ก็จะรู้สึกเกิดความขัดแย้งใน บทบาท หรือความไม่ชัดเจนในบทบาทขึ้น หากไม่สามารถแก้ไข ก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ความไม่ พึงพอใจ และลาออกไปในที่สุด

ปรียาพร วงศ์อนุตร โรจน์ (2544 : 23) ได้กล่าวถึงความหมายของบทบาทว่า พฤติกรรมที่สังคมคาดหวังจากสถานภาพเช่นถ้า นาย ก เป็นครูบทบาทของเขาคือทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับครูเช่นอบรมสั่งสอนศิษย์

สรุปความหมายของบทบาท กลุ่มของพฤติกรรมที่บุคคลที่ได้แสดงออกเมื่อดำรง ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง เป็นบทบาทที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับตำแหน่งหน้าที่ ซึ่งบุคคลจะต้องแสดง บทบาทตามภาระ หน้าที่ขอบเขตความรับผิดชอบและสิทธิที่กำหนดไว้และพฤติกรรมที่บุคคลได้ แสดงออกตามความคาดหวังของสังคม เมื่อดำรงอยู่ใน ตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งว่า เขาควรมี บทบาทอย่างไร ซึ่งอาจตรงกับแบบแผนที่กำหนด ไว้หรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งคุณค่าและทัศนคติของบุคคล

บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลประโคนชัย

เทศบาลเป็นรูปแบบของการปกครองท้องถิ่น ต้องประสบปัญหาในการบริการ ประชาชนเช่น การไม่ได้รับความร่วมมือของประชาชน ประชาชนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ใน การดำเนินงานของเทศบาล การขาดการประสานงานระหว่างเทศบาลกับประชาชน ในด้าน

การดำเนินงานส่วนหนึ่งเทศบาลเป็นผู้ดำเนินการให้และอีกส่วนหนึ่งเป็นหน้าที่ของชุมชนที่จะต้องดำเนินการเอง คณะกรรมการชุมชนย่อยจึงได้ถูกจัดตั้งขึ้นตามคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนต่าง ๆ ในเขตเทศบาล ได้มีการรวมตัวกันเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง สุวัฒน์ อังสนันท์ (2549 : 38)

จากคำกล่าวข้างต้นจำเป็นที่จะต้องศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย กระทรวงมหาดไทย ได้กล่าวบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชนไว้ดังนี้ สำราญ รอ ไธสง (2550 : 30)

1. เป็นผู้นำแกนกลางในการพัฒนาในการพัฒนาชุมชน
2. แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน
3. เสนอแผนงาน โครงการเพื่อขอความช่วยเหลือจากเทศบาล
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความสำนึกและร่วมใจกันพัฒนา
5. ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามและสร้างความสามัคคีในชุมชน

เพื่อให้การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลประโคนชัย

อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ทางเทศบาลได้กำหนดระเบียบเทศบาลตำบลประโคนชัยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย เทศบัญญัติเทศบาลตำบลประโคนชัย สำราญ รอ ไธสง (2550 : 32)

ข้อ 14 คณะกรรมการชุมชนมีบทบาทหน้าที่โดยทั่วไป ดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้นำและแกนกลาง ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาของประชาชนในชุมชนย่อย
2. สำรวจค้นหาปัญหาในการวิเคราะห์ชุมชน วางแผนและดำเนินการแก้ไขปัญหานั้น
3. เสนอการขอรับความช่วยเหลือจากเทศบาลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. เสนอแผนงาน โครงการหรือความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชน ต่อนายกเทศมนตรีตำบลประโคนชัย

5. สามารถคัดเลือกผู้ช่วยกรรมการชุมชนฝ่ายต่าง ๆ ได้ฝ่ายละไม่เกิน 3 คน

6. สามารถออกระเบียบชุมชนของตนเองได้โดยไม่ขัดต่อระเบียบนี้ และกฎหมาย

ต่าง ๆ

7. สามารถคัดเลือกผู้ช่วยกรรมการชุมชนฝ่ายต่าง ๆ ได้ฝ่ายละไม่เกิน 3 คน
8. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนในชุมชนมีจิตสำนึกและร่วมใจพัฒนา
9. ส่งเสริมอบรมขนบธรรมเนียมอันดีงาม และสร้างความสามัคคีในชุมชน

ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

10. อำนาจอื่น ๆ ตามที่นายกเทศมนตรีตำบลประโคนชัยมอบหมาย

ข้อ 15 ให้กรรมการชุมชนต่าง ๆ มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ประธานกรรมการชุมชน มีหน้าที่ เป็นประธานในการประชุม ควบคุมการนับคะแนนออกเสียงชี้ขาดในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ควบคุมดูแลและติดตามการดำเนินงานของกรรมการชุมชนฝ่ายต่าง ๆ เป็นตัวแทนกรรมการชุมชนในการติดต่อประสานงานกับหน่วยราชการ องค์กร และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ

2. รองประธานกรรมการชุมชน มีหน้าที่ แทนประธานกรรมการชุมชนในกรณีที่ประธานชุมชนไม่อยู่หรือไม่สามารถทำหน้าที่ได้ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ประธานกรรมการชุมชนมอบหมาย

3. เลขานุการชุมชน มีหน้าที่ นัดประชุมและจัดระเบียบวาระการประชุมและเสนอต่อที่ประชุมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดเก็บรักษาเอกสารต่าง ๆ ของคณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการชุมชนมอบหมาย

4. กรรมการฝ่ายงาน โครงสร้างพื้นฐาน มีหน้าที่ บำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชน ดูแลกิจการของชุมชนให้เป็นไปตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณีจารีตประเพณี และนโยบายส่วนรวมของชาติ แนะนำและส่งเสริมให้ประชาชนมีความสนใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการเสริมสร้างความสามัคคีของส่วนรวม การเดินรณรงค์เพื่อรักษาความสะอาดในเขตเทศบาล ร่วมเป็นกรรมการเปิดซองสอบราคาโครงการก่อสร้างถนนในเขตเทศบาล ตรวจสอบดูแลความบกพร่องของหลอดไฟ เสาไฟฟ้าในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ

5. กรรมการฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่ ดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยในชุมชน ช่วยเหลือดูแลและมัคระวังในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในชุมชน ตรวจสอบความเสียหายของสาธารณสถาน เข้าร่วมการวางแผนการรักษาความสงบ ร่วมการจัดระเบียบตลาดสด ดำเนินการแจ้งเบาะแสการกระทำผิด

6. กรรมการฝ่ายอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีหน้าที่ การป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ ร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลตาม โอกาสและวันสำคัญรณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปลูกต้นไม้และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตาม โอกาสและวันสำคัญ รณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลตาม โอกาสและวันสำคัญ การป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล

7. กรรมการฝ่ายการส่งเสริมการคลังและลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว มีหน้าที่เกี่ยวกับการคลัง และทรัพย์สินของชุมชน ร่วมวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ร่วมศึกษาคุณงานด้านการลงทุนพาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ร่วม ประชาสัมพันธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว สำรวจข้อมูลด้านรายได้เพื่อจัดเก็บภาษีในเขตเทศบาล

8. กรรมการฝ่ายสาธารณสุข มีหน้าที่ เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การส่งเสริม สุขภาพอนามัย การป้องกันโรค การวางแผนครอบครัว การสุขภาพบาล การรักษาสภาพแวดล้อม ของชุมชนและป้องกันอันตรายอันเกิดสภาวะแวดล้อมในชุมชนและป้องกันอันตรายอันเกิดสภาวะ แวดล้อมของชุมชน ให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันขงภายในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ ออกเยี่ยม สุขภาพแม่และเด็ก ออกเยี่ยมสุขภาพผู้สูงอายุ

9. กรรมการด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การลูกเสือ กิจกรรมเยาวชน กิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ ร่วมกับชุมชนจัดทำต้นเทียนพรรษาเพื่อส่งเข้าประกวดเป็นประจำ ทุกปี เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีเป็นประจำทุกปี ร่วมจัดกิจกรรมกีฬาในชุมชน

จากคำกล่าวข้างต้นจำเป็นที่จะต้องศึกษาการ ได้มาของคณะกรรมการชุมชนและ การดำเนินการเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย กระทรวงมหาดไทย ได้กล่าววาทพาทหน้าทีของคณะกรรมการชุมชนในคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชน ตำราฎ รอ ไรสง (2530 : 30)ไว้ดังนี้

ข้อ 16 ในชุมชนหนึ่งให้มีคณะกรรมการชุมชนคณะหนึ่งมาจากการเลือกตั้ง จำนวน 9-15 คน ดังนี้

การสมัครรับเลือกตั้งให้ใช้วิธีเสนอชื่อ โดยสมาชิกชุมชนเป็นผู้เสนอ โดย นายกเทศมนตรีแต่งตั้ง ให้ทำหน้าที่บริหารงานชุมชน

ให้นายกเทศมนตรีตำบลประโคนชัยเป็นผู้กำหนด วัน เวลา และสถานที่ เลือกตั้ง และดำเนินการเลือกตั้งให้เป็น ไปด้วยความเรียบร้อยและเสร็จสิ้น ไปตามวันเวลาที่กำหนดไว้

ข้อ 17 ให้คณะกรรมการชุมชนประชุมเลือกประธานกรรมการชุมชนหนึ่งคน รองประธานกรรมการ 1-2 คน และกรรมการชุมชนฝ่ายต่าง ๆ หนึ่งคน อาจทำหน้าที่หลายฝ่ายได้ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่คณะกรรมการชุมชนมีมติให้ใช้วิธีลับ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลากภายใน 15 วัน นับจากวันเลือกตั้ง

ข้อ 18 ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นคณะกรรมการชุมชน ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. มีสัญชาติไทย
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ นับถึงวันเลือกตั้ง
3. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตชุมชนนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 6 เดือน
3. เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
4. ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
5. ไม่เป็นผู้ที่มีร่างกายทุพพลภาพ หรือวิกลจริต หรือมีจิตฟั่นเฟือน

ไม่สมประกอบ

6. ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ
8. เป็นผู้มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบ ไม่หวังหรือแสวงหาประโยชน์

คอบแทนใด ๆ เพื่อตนเองหรือหมู่คณะโดยมิชอบ

9. ไม่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตำแหน่งใด ตำแหน่งหนึ่งตั้งแต่ระดับ

ท้องถิ่นขึ้นไป

10. ไม่เป็นผู้ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษจำคุกหรือให้ออกจากราชการ
ในความผิดฐานทุจริต หรือประพฤติชอบในวงราชการ

ข้อ 19 ผู้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชน ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีสัญชาติไทย
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ นับถึงวันเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชน
3. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตชุมชนนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 เดือน
4. เป็นผู้เลื่อมใสการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์

ทางเป็นประมุข

ข้อ 20 คณะกรรมการชุมชนมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

ข้อ 21 กรรมการชุมชนต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ถึงคราวออกตามวาระ
2. ตาย
3. ขาดคุณสมบัติตามข้อ 7
4. ลาออก โดยยื่นใบลาก่อนต่อนายกเทศมนตรีตำบลประโคนชัย

5. ต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลถึงที่สุดต้องให้โทษจำคุก

6. คณะกรรมการชุมชนมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความบกพร่องในหน้าที่หรือมีความประพฤติในทางที่จะนำซึ่งความเสื่อมเสียแก่ชุมชน ต้องมีคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนกรรมการชุมชนที่อยู่ในตำแหน่ง

7. ขาดการประชุมติดต่อกัน 3 ครั้ง โดยไม่มีเหตุผลอันควร และที่ประชุมคณะกรรมการประชุมวินิจฉัยแล้ว มีมติให้พ้นจากตำแหน่งนั้น

ในกรณีกรรมการชุมชนพ้นจากตำแหน่ง ยกเว้น ข้อ 10 (1) ให้กรรมการชุมชนผู้นั้นส่งมอบหมายงานให้ประธานกรรมการชุมชน หรือประธานกรรมการชุมชนรับผิดชอบงานนั้น ในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อกรรมการชุมชนผู้นั้นได้

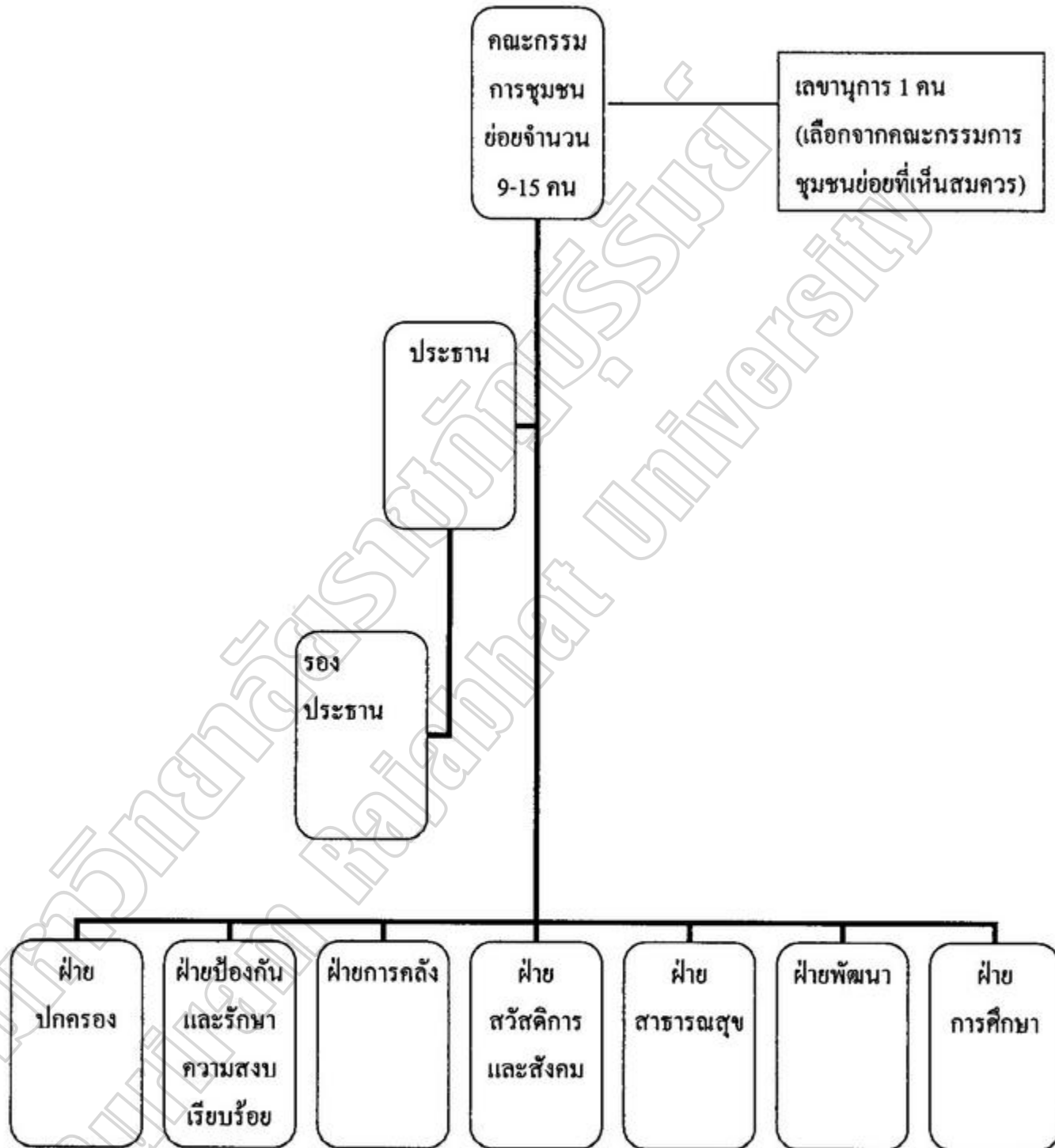
ข้อ 22 เมื่อตำแหน่งกรรมการชุมชนว่างลงก่อนครบวาระ ให้มีการเลือกตั้งกรรมการชุมชนแทนตำแหน่งที่ว่างภายใน 30 วัน แต่กรรมการชุมชนที่เข้ามาแทนที่นั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่คณะกรรมการชุมชนจะเห็นว่าการว่างลงนั้นไม่กระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนนั้น

ข้อ 23 กรณีคณะกรรมการชุมชนพ้นจากตำแหน่งตามวาระทั้งคณะ ให้เทศบาลจัดให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการชุมชนชุดใหม่ให้แล้วเสร็จภายในวันที่คณะกรรมการชุดเดิมพ้นจากตำแหน่งไม่เกิน 60 วัน และให้คณะกรรมการชุมชนชุดเดิมรักษาการ ในตำแหน่งต่อไป จนกว่าการเลือกตั้งคณะกรรมการชุดใหม่แล้วเสร็จ

ข้อ 24 เมื่อสิ้นสุดการเป็นคณะกรรมการชุมชนตามวาระคณะกรรมการชุมชนจะต้องส่งมอบงานและทรัพย์สินของชุมชนให้แก่คณะกรรมการชุมชนใหม่ภายใน 30 วัน

สรุป ในการดำเนินการของกรรมการชุมชนแต่ละฝ่าย อาจจัดตั้งกลุ่มเยาวชน กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ฯลฯ เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชน ได้ตามที่เห็นสมควรจะเห็นได้ว่าแต่ละชุมชนจะมีการแบ่งหน้าที่ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการชุมชนและแบ่งออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับฝ่ายต่าง ๆ ในสำนักงานเทศบาล

รูปแบบคณะกรรมการชุมชนย่อยเทศบาลตำบลประโคนชัย

ภาพประกอบที่ 2 รูปแบบการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน

ที่มา สำราญ รอโอสถ (2553 : 15)

จากการศึกษาอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตามกฎหมายดังกล่าวข้างต้น สามารถจัดกลุ่มภารกิจ ได้เป็น 6 ด้าน (สำนักงานกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546 : 18) ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชนให้ประชาชนร่วมดำเนินงานในด้านการดูแลสาธารณสมบัติ ทำแผนงานการก่อสร้างถนนและเส้นทางเท้าในเขตเทศบาล การเสียสละทรัพย์สินให้เทศบาล ก่อสร้างถนนหรืออาคารสาธารณประโยชน์ การเสนอโครงการติดตั้งไฟฟ้าและแสงสว่าง ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของเทศบาลในการระบายน้ำ สนับสนุนโครงสร้างท่อระบายน้ำ ร่วมมือกับเทศบาลในการบูรณะซ่อมแซมผิวจราจรในเขตเทศบาล เป็นต้น
2. ด้านการสาธารณสุข ได้แก่ การดำเนินงานของคณะกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ การจัดทำแผนการพัฒนาการเกษตร การป้องกันภัยธรรมชาติ การเฝ้าระวัง ป้องกันโรคและโรคระบาด เป็นต้น
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน/สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ได้แก่ การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนแจ้งเบาะแสหรือแหล่งมั่วสุมของโจรผู้ร้าย การร่วมมือในการวางแผนจากโจรผู้ร้าย การตรวจสอบความเสียหายของสาธารณะสถานและสิ่งปลูกสร้าง การใช้บริการเก็บขยะของเทศบาล การเสนอแผนปรับปรุงตลาดสดของเทศบาลและการสนับสนุนอาสาป้องกันภัย เป็นต้น
4. การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ได้แก่ การวางแผนเพื่อส่งเสริมการลงทุนด้านพาณิชย์กรรม การวางแผน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การร่วมศึกษาดูงาน การปรับปรุงการประเมินที่ดิน การวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การเสนอโครงการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์
5. การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การวางแผนการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมโครงการส่งเสริม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยธรรมชาติ
6. การดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการวางแผนการจัดงานประเพณีประจำปี การส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น การสนับสนุน การผลิตสินค้าพื้นเมืองจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ในการศึกษางานวิจัยของนักวิจัยหลาย ๆ ท่านมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการมีส่วนร่วม ดังนี้

เรื่องยศ ปรีดี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีบทบาทของชุมชนในการองค์การบริหารส่วนตำบลในชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการวางแผน โดยมีการรวมกลุ่มในรูปแบบต่างๆ เช่น การรวมกลุ่มแบบกลุ่มอาชีพมีการพบปะปรึกษาหารือ เพื่อการศึกษาและความต้องการร่วมกันในชุมชนในช่วง 1 เดือน จะร่วมประชุมปรึกษาหารือ 2 – 3 ครั้ง ด้านการลงทุนในการดำเนินงาน โดยมีการจัดตั้งแหล่งทุนของกลุ่มในรูปแบบกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุด และมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีการเสียดุลแรงงานด้านการตัดสินใจในการทำงานร่วมกันของชุมชน ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าชุมชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการลงทุนในการดำเนินงาน โดยมีการจัดตั้งแหล่งทุนของกลุ่มในรูปแบบกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุด และมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยมีการเสียดุลแรงงาน ด้านการตัดสินใจในการทำงานร่วมกันของชุมชน ในองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ มีส่วนร่วมโดยที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนใช้งบประมาณในลักษณะดำเนินการ คือ มีการประชุมชี้แนะและวางแผน จัดสรรงบประมาณ โดยใช้สมาชิกแสดงความเห็นใช้มติที่ประชุม โดยร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้บุคลากรในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมและรายด้าน 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการลงมือปฏิบัติได้แก่ปัญหา ด้านสมาชิกในชุมชนสามารถตรวจสอบการดำเนินงานด้านความสามัคคีและการให้ความร่วมมือและด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนตามศักยภาพสำหรับผลการมีส่วนร่วมของชุมชนตามศักยภาพในการระดมความร่วมมือจากภายนอกเพื่อแก้ไขปัญหาการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าชุมชนองค์กรภายนอกจำนวนปานกลาง มีส่วนร่วม โดยมีการร่วมมือกัน โดยทางด้านวัฒนธรรมมากที่สุดมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมประเพณีอนุรักษ์วัฒนธรรมศิลปะท้องถิ่น จัดทำพิพิธภัณฑ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ธิดารัตน์ ดวงสินธุ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวคิดเชิงปรัชญาที่ปรากฏในประเพณีแห่เทียนพรรษาของประชาชนอำเภอเมืองอุบลราชธานี พบว่าผู้วิจัยได้พบแนวคิดเชิงปรัชญา 3 ด้าน คือ แนวคิดทางอภิปรัชญา แนวคิดทางจริยศาสตร์ แนวคิดทางสุนทรียศาสตร์ พบว่าการทำเทียนเป็นการสร้างสรรค์ทางจิตใจเป็นความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเป็นการสร้างบุญกุศล จรรโลงจิตใจเป็นการรวมความผูกพันของชุมชนท้องถิ่น

มานพ ฉวีรักษ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษากลยุทธ์องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการมีบทบาทของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำเอากลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจ การสร้างการมีบทบาทของประชาชน การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ในการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีบทบาทในการดำเนินงานการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีไค

สรวิวัฒน์ ดันสุขเกษม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการสื่อสารและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมประเพณีแห่งเทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าการดำเนินงานวัฒนธรรมงานประเพณีแห่งเทียนพรรษา ในยุคปัจจุบันมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทางการท่องเที่ยว ผู้ที่เป็นแกนนำในการจัดงานยังคงเป็นหน่วยงานราชการที่อยู่ในรูปของคณะกรรมการ

สุวัฒน์ อังสนันท์ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของคณะกรรมการชุมชนย่อยในการพัฒนาชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองพล อำเภอเมืองพล จังหวัดขอนแก่น พบว่าคณะกรรมการชุมชนย่อยมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาชุมชนตาม โครงสร้างและระเบียบกฎหมายที่กำหนดมีผู้นำและแกนกลางในการพัฒนาชุมชนแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนย่อย เสนอแผนงาน โครงการเพื่อขอความช่วยเหลือจากเทศบาลมีเพียงบางชุมชนที่ไม่สามารถดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ได้ครอบคลุมทั้งหมด ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ บางชุมชนมีพื้นที่ขนาดใหญ่ทำให้คณะกรรมการชุมชนย่อยปฏิบัติหน้าที่ไม่ทั่วถึงและหลายคนมีหน้าที่งานประจำที่ต้องทำและที่สำคัญไม่มีค่าตอบแทนใดๆ ให้คณะกรรมการชุมชนย่อยและการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยได้มีการดำเนินการในด้านนี้พอสมควรอยู่แล้ว แต่ยังมีปัญหาบ้างในบางชุมชน ซึ่งยังมีปัญหาในการดูแลสถานที่บางแห่ง เช่น หอพัก บ้านเช่า ที่มีนักเรียน-นักศึกษา เข้าไปเช่าอยู่จึงยากต่อการดูแล

สมัชชา เจียรณีย์ (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการประเพณีแห่งเทียนพรรษาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อำเภอโขงเจียม จังหวัดนครราชสีมา ที่พบว่าผลการวิจัยทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของประเพณีแห่งเทียนพรรษา ศิลปะการฟ้อนรำที่นิยมนำมาประกอบการแสดงในขบวนแห่ คือ การรำเชิงต่างๆ เช่น เชิงกระลอก เชิงกระดืบ เชิงสวิง เชิงแห่ไข่มุกแดง ซึ่งคัดแปลงมาจากการประกอบอาชีพในวิถีชีวิต งานแห่งเทียนพรรษา เป็นงานที่ทำให้คนวัยรุ่น หนุ่มสาว ได้มีโอกาสได้ใกล้ชิดและสัมผัส กับศิลปวัฒนธรรมอย่างใกล้ชิดนับตั้งแต่การเข้าเป็นอาสาสมัครช่วยเหลือ เป็นลูกมือช่างของทางวัดในการแกะสลักทำลวดลายคันเทียน

ศิวภา ศิริจามร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องธรรมาภิบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า

ศิวภา ศิริจามร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องธรรมาภิบาลในการจัดการ
 สิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า
 การจัดการสิ่งแวดล้อมให้ชุมชนน่าอยู่ต้องอาศัยการฟื้นฟูพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นและมีการ
 จัดการสิ่งแวดล้อมให้เทศบาลเป็นเมืองน่าอยู่และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

สนั่น อุ่ณัฐวิวัฒน์ และคณะ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่องความต้องการพัฒนา
 ตนเองของบุคลากรกองอาคารสถานที่ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าด้าน
 การฝึกอบรมดูงาน ด้านการศึกษาต่อและด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมากเหมือนกันทุก
 ด้าน และบุคลากรทุกคนมีความต้องการพัฒนาตนเอง

สามารถ ชัยก้าแหง (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
 หมู่บ้านหินร่อง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน อำเภอด่านขุนทด จังหวัด
 นครราชสีมาที่พบว่าประชาชนมีความต้องการถนน ระบบประปา และระบบ ไฟฟ้าเป็นลำดับต้น
 จำเป็นที่ต้องมีผู้เชี่ยวชาญในการดูแลเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีสุขภาพดีทั้งกาย
 และใจ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าคณะกรรมการชุมชนย่อยมีบทบาท
 หน้าที่ในการพัฒนาชุมชนตาม โครงสร้างและระเบียบกฎหมายที่กำหนดมีผู้นำและแกนกลาง
 บทบาทที่สำคัญในด้านต่าง ๆ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการท่องเที่ยว
 ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ พบว่ามีงานวิจัยที่สอดคล้องสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม
 ของคณะกรรมการชุมชนในการบริหารงานเทศบาล ดังนี้

ดีน (Dean, 1985 : 98) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณภาพชีวิตของประชาชน พบว่าคุณภาพ
 ชีวิต คือ ความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึก มีคุณค่าในตนเอง ภาวะสุขภาพที่ดี การปรับตัวอย่างมี
 ประสิทธิภาพ ความสุขสบายทางกายและใจ ชีวิตที่มีความหมายและมีคุณค่า และภาระหน้าที่ของ
 บุคคล

เฮิร์ช (Hirsch, 1990 : 205) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดผลต่อการดำเนินงาน
 พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางสังคม การศึกษา อาชีพ ถิ่นที่
 อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น จำนวนสมาชิกในครอบครัวและลักษณะของครอบครัว
 ตลอดจนค่านิยมของสังคม

ประชาชนเชื่อว่าการดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณสุขโลกเป็นภารกิจหลักของเทศบาลและต้อง
 ดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดและมีความคาดหวังในเรื่องการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน
 ด้านการเมืองและการสนับสนุนสังคม การกำหนดผลประโยชน์ และการสงเคราะห์เงิน

ลีและลาอิง (Lee & Laing, 2011 : 4) ได้ทำการศึกษาเรื่องความร่วมมือในการท่องเที่ยวใน
 พื้นที่ป้องกัน : ผลงานการสำรวจเพื่อความยั่งยืน ความร่วมมือระหว่างผู้จัดการธรรมชาติในพื้นที่
 และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับการแนะนำให้นำไปสู่ความยั่งยืนในการป้องกันพื้นที่ เป็น
 วิธีการที่ยั่งยืน โดยศึกษา 21 กรณีศึกษาในประเทศออสเตรเลียสัมภาษณ์ (n = 97) และ
 การสำรวจ (n = 100) พบว่ามีความเข้าใจที่ดีขึ้น 14 ตัวอย่าง ของค่าพื้นที่คุ้มครองและการอนุรักษ์
 ความหลากหลายทางชีวภาพที่ดีขึ้นก่อให้เกิดประ โยชน์ต่อสังคมต่อชุมชนท้องถิ่นและมีชีวิตทาง
 เศรษฐกิจที่ดีขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศ พบว่าประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจและคิดว่า
 งานด้านสาธารณสุขโลกเป็นภารกิจหลักของเทศบาล และปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมใน
 การดำเนินงานของเทศบาลได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางสังคม การศึกษา อาชีพ ถิ่นที่อยู่อาศัย
 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น จำนวนสมาชิกในครอบครัวและลักษณะของครอบครัว และใน
 ชุมชนต้องเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อประ โยชน์ต่อชุมชนและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน :
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระได้แก่คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย

จำนวน 16 ชุมชน

ตัวแปรอิสระ

1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา

ตัวแปรตาม

สภาพและปัญหาดตามบทบาทหน้าที่   1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2. ด้านการสาธารณสุข 3. ด้านการจัดระเบียบชุมชนและการรักษาความสงบเรียบร้อย 4. ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว 5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 6. ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาพประกอบ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ได้การดำเนินการวิจัยถูกต้องตามหลักวิชาการและมีประสิทธิภาพผู้วิจัยจึงขอกำหนด รายละเอียดการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วยคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลประโคนชัยจำนวน 16 ชุมชน ประกอบด้วยประธานกรรมการชุมชน จำนวน 16 คน รองประธานกรรมการชุมชนจำนวน 32 คน และกรรมการชุมชนแต่ละชุมชน จำนวน 90 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 138 คน
2. กลุ่มเป้าหมายผู้วิจัยทำการศึกษาทั้งประชากร คือ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาล ตำบลประโคนชัยจำนวน 16 ชุมชน ประกอบด้วยประธานกรรมการชุมชนจำนวน 16 คน รองประธานกรรมการชุมชนจำนวน 32 คน และกรรมการชุมชนแต่ละชุมชนจำนวน 90 คน รวมกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ 138 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้สร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและขอบเขตของการศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยมีข้อคำถามครอบคลุมในด้านสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน และปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประธาน กรรมการชุมชนและรองประธานกรรมการชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยมีข้อคำถามครอบคลุมในด้านสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน และปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกรรมการ ชุมชน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับ สภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษา เทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นคำถามชนิดปลายเปิด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างแบบสอบถามได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศึกษากฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นกฎหมายรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับท้องถิ่นและศึกษาบทบาทหน้าที่และการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาล
2. ศึกษาเทคนิค และวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
3. นำเสนอร่างแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ได้ตรวจสอบ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและสำนวนภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสม
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบพิจารณาความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) เพื่อแก้ไขปรับปรุงความถูกต้อง

เหมาะสม เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ

4.1 นางสมบุญ แก้วเนตร ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านปิงกู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการฝ่ายการศึกษา ชุมชนอำนวยกิจ เทศบาลตำบลประโคนชัย

4.2 นางจิราภรณ์ คงพรหม ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยปอ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการฝ่ายการศึกษา ชุมชนวัดแจ้งคุ้มสายัณห์ เทศบาลตำบลประโคนชัย

4.3 นางสมจิน ปาประโคน ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านห้วยปอ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ดำรง ตำแหน่งประธานกรรมการฝ่ายการศึกษา ชุมชนวัดแจ้งคุ้มรุ่งสุริยา เทศบาลตำบลประโคนชัย

5. ปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วนำไปให้คณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับคณะกรรมการชุมชนที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง ที่เทศบาลตำบลพลับพลาชัย จำนวน 50 คน แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยดำเนินการดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2541 : 226-227)

5.1 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น ในแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการได้ 0.93 ได้ค่าความเชื่อมั่นใน แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการได้ 0.89 ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการ วิจัยได้

5.2 นำแบบสอบถามไปใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการ

1.1 นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์เพื่อนำตัวผู้วิจัย ต่อผู้นำท้องถิ่นเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

1.2 ดำเนินการเก็บแบบสอบถามจากประชากรที่เป็นคณะกรรมการชุมชนในเขต เทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 138 ฉบับ

2. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อนำมาแยกวิเคราะห์
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามครบตามกำหนด ผู้วิจัยคิดตามด้วยตัวเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูล
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาตรวจสอบความถูกต้องอย่างละเอียด
3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแปลงเป็นคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
 ดังนี้น้ำหนักของคะแนนออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 99) ดังนี้
 - 5 หมายถึง สภาพการดำเนินงานระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง สภาพการดำเนินงานระดับมาก
 - 3 หมายถึง สภาพการดำเนินงานระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง สภาพการดำเนินงานระดับน้อย
 - 1 หมายถึง สภาพการดำเนินงานระดับน้อยที่สุด
4. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของข้อความแต่ละข้อแล้วนำมาประเมินระดับสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประชาชน และรองประธานกรรมการชุมชน ใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ระดับปัญหา
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

5. วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อความแต่ละข้อแล้วนำมาเสนอสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกรรมการชุมชน ใช้เกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100)

ค่าเฉลี่ย	ระดับปัญหาในการดำเนินงาน
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

6. เกี่ยวกับแบบสอบถามตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา โดยจัดคำตอบที่เข้าประเด็นเดียวกันแล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน ค่าเฉลี่ย
$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
n	แทน จำนวนข้อมูล

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D.	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
X	แทน คะแนนแต่ละตัวในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
n	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_t} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S^2_i$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ

S^2_t แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถาม

2.2 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง (IOC : Index Item of Objective Congruence) ตามวิธีของโรวินลลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) (สมนึก ภัททิยชนี. 2544 : 219-221)

การหาค่า IOC

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อการเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูลผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

\bar{X} แทนค่าเฉลี่ย

n แทนขนาดของกลุ่มเป้าหมาย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอ สภาพและปัญหาการดำเนินงานตาม
บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย
จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้แบบสอบถามจำนวน 138 ชุดจำแนกเป็นแบบสอบถามสภาพและปัญหาใน
การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย
อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประธานกรรมการชุมชน
และรองประธานกรรมการชุมชนจำนวน 48 ชุด กรรมการชุมชนจำนวน 90 ชุดได้วิเคราะห์
แบบสอบถามเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะบอกให้ทราบ
ถึงตัวแปรอิสระคือ สถานภาพของผู้ตอบ ระดับอายุ เพศ ระดับการศึกษาโดยลักษณะเป็นข้อ
คำถามแบบเลือกตอบ จะมีคำตอบให้กาเครื่องหมาย ลงใน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประธานกรรมการชุมชนและรองประธานกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งแบ่งสเกลออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งแบ่งสเกลออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อหาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และจำแนกผลการวิเคราะห์เป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ และระดับการศึกษาใช้ค่าร้อยละดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

	รายการ	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ	ประธานกรรมการชุมชน รองประธานกรรมการชุมชน	48	34.78
	กรรมการชุมชน	90	65.21
เพศ	ชาย	55	39.86
	หญิง	83	60.14

ตาราง 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ระหว่าง 20 – 30 ปี	4	2.90
ระหว่าง 31 – 40 ปี	31	22.50
ระหว่าง 41 – 50 ปี	50	36.20
ระหว่าง 50 – 60 ปี	39	28.30
61 ปีขึ้นไป	14	10.10
การศึกษา		
ประถมศึกษา	58	42.00
มัธยมศึกษา/ปวช. หรือเทียบเท่า	50	36.20
อนุปริญญา/ปวส. หรือเทียบเท่า	6	4.30
ปริญญาตรี	23	16.70
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.70

จากตาราง 1 พบว่าสถานภาพของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 34.78 กรรมการชุมชนจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 65.21 เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 60.14) ซึ่งมีช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปีมากที่สุด จำนวน 50 คนคิดเป็นร้อยละ 36.20 อายุระหว่าง 20 – 30 ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.90) ในส่วนของระดับมีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาล ตำบลประโคนชัย โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประธานกรรมการชุมชนและรองประธาน กรรมการชุมชน เป็นรายข้อ รายด้าน และโดยรวม

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการชุมชน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประธานกรรมการชุมชนและ รองประธานกรรมการชุมชนรายด้านและโดยรวม

รายการ	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.58	1.06	มาก	2.29	1.27	น้อย
2. ด้านการสาธารณสุข	3.55	1.40	มาก	2.22	1.20	น้อย
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.17	1.15	ปานกลาง	2.44	1.29	น้อย
4. ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว	3.07	1.32	ปานกลาง	2.35	1.25	น้อย
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.38	1.14	ปานกลาง	2.25	1.26	น้อย
6. ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.71	1.40	มาก	2.07	1.36	น้อย
รวม	3.41	1.24	ปานกลาง	2.43	1.27	น้อย

จากตาราง 2 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.71$) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.58$) และด้านการสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.55$)

นอกจากนี้สภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 6 ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.71$)

ส่วนปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยและด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X} = 2.44$)

ตาราง 3 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ร่วมเดินรณรงค์เพื่อรักษาความสะอาดในเขตเทศบาล	4.43	0.67	มาก	2.31	1.30	น้อย
2. ร่วมเป็นกรรมการเปิดซองสอบราคาโครงการก่อสร้างถนนในเขตเทศบาล	3.04	1.32	ปานกลาง	2.20	1.23	น้อย
3. ตรวจสอบดูแลความบกพร่องของหลอดไฟ เสาไฟฟ้าในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ	3.29	1.20	ปานกลาง	2.37	1.28	น้อย
รวม	3.58	1.06	มาก	2.29	1.27	น้อย

จากตาราง 3 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีข้อที่สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนมากที่สุด คือ ร่วมเดินรณรงค์เพื่อรักษาความสะอาดในเขตเทศบาลอยู่ในระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 4.43$)

รองลงมา คือ การตรวจสอบดูแลความบกพร่องของหลอดไฟ เสาไฟฟ้าในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอและร่วมเป็นกรรมการเปิดซองสอบราคาโครงการก่อสร้างถนนในเขตเทศบาลอยู่ในระดับการดำเนินงานปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$) และ ($\bar{X} = 3.04$) ตามลำดับ

ในส่วนของระดับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน ด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวม พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับปัญหาในการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การตรวจสอบดูแลความบกพร่องของหลอดไฟ เสาไฟฟ้าในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับปัญหาในการดำเนินการน้อย ($\bar{X} = 2.37$) รองลงมา คือ ร่วมเดินรณรงค์เพื่อรักษาความสะอาดในเขตเทศบาล ($\bar{X} = 2.31$) และร่วมเป็นกรรมการเปิดซองสอบราคาโครงการก่อสร้างถนนในเขตเทศบาล ($\bar{X} = 2.20$)

ตาราง 4 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการสาธารณสุข

ด้านการสาธารณสุข	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันขุงตายในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ	3.51	1.27	มาก	2.25	1.34	น้อย
2. มีโอกาสได้ไปอบรมและศึกษาดูงานในบางครั้ง	3.73	1.21	มาก	2.27	1.34	น้อย
3. เป็นนักกีฬาหรือกองเชียร์การแข่งขันกีฬาในชุมชน	3.57	1.98	มาก	2.17	1.15	น้อย
4. ออกเยี่ยมสุขภาพแม่และเด็กอย่างสม่ำเสมอ	3.28	1.32	ปานกลาง	2.18	1.10	น้อย
5. ออกเยี่ยมสุขภาพผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ	3.70	1.25	ปานกลาง	2.16	1.07	น้อย
รวม	3.55	1.40	มาก	2.22	1.2	น้อย

จากตาราง 4 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน ด้านการสาธารณสุข โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) หากพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่มีระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการอยู่ในอันดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีโอกาสได้ไปอบรมและศึกษาดูงานในบางครั้ง ($\bar{X} = 3.73$) และข้อที่มีระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการเป็นอันดับสุดท้าย คือ การออกเยี่ยมสุขภาพแม่และเด็กอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$)

ในส่วนของปัญหาในการการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน พบว่าโดยรวมแล้วระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$) หากพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่มีระดับปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีโอกาสได้ไปอบรมและศึกษาดูงานในบางครั้ง ($\bar{X} = 2.27$) รองลงมา คือ การให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันขุงลายในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.25$) และการออกเยี่ยมสุขภาพแม่และเด็กอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.18$)

ตาราง 5 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ตรวจสอบความเสียหายของสาธารณสถานบ่อยๆ	3.35	1.06	ปานกลาง	2.50	1.45	ปานกลาง
2. เข้าร่วมการวางแผนการรักษาความสงบอยู่บ่อยๆ	3.14	1.07	ปานกลาง	2.47	1.29	น้อย
3. ร่วมการจัดระเบียบตลาดสดอยู่บ่อยๆ	3.10	1.41	ปานกลาง	2.36	1.23	น้อย
4. ดำเนินการแจ้งเบาะแสการกระทำผิดในบางครั้ง	3.09	1.09	ปานกลาง	2.41	1.21	น้อย
รวม	3.17	1.15	ปานกลาง	2.44	1.29	น้อย

จากตาราง 5 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) หากพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าทุกข้อมีระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การตรวจสอบความเสียหายของสาธารณสถานบ่อยๆ ($\bar{X} = 3.35$)

ในส่วนของปัญหาในการการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่าโดยรวมแล้วระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) หากพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าข้อที่มีปัญหาการดำเนินงานมากที่สุดคือ การตรวจสอบความเสียหายของสาธารณสถานบ่อยๆ มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.50$) นอกนั้นปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

ตาราง 6 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว

ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ร่วมวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	2.97	1.21	ปานกลาง	3.56	1.23	ปานกลาง
2. ร่วมศึกษาดูงานด้านการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	2.83	1.38	ปานกลาง	3.46	1.25	ปานกลาง
3. ร่วมประชาสัมพันธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.58	1.29	มาก	3.24	1.20	ปานกลาง
4. ดำรงข้อมูลด้านรายได้เพื่อจัดเก็บภาษีในเขตเทศบาล	2.93	1.43	ปานกลาง	3.15	1.33	ปานกลาง
รวม	3.07	1.32	ปานกลาง	3.35	1.25	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้ว พบว่าส่วนใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในข้อที่ 2 มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับมาก คือ การร่วมประชาสัมพันธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.58$)

ในส่วนของระดับปัญหา การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) และเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การร่วมวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว มีปัญหาการดำเนินงานในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) นอกจากนี้ มีปัญหาการดำเนินงานในระดับปานกลาง

ตาราง 7 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ปลูกต้นไม้และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตามโอกาสวันสำคัญๆ	3.39	1.21	ปานกลาง	2.16	1.31	น้อย
2. รณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.33	1.06	ปานกลาง	2.27	1.14	น้อย
3. ร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลตามโอกาส	3.29	1.23	ปานกลาง	2.04	1.25	น้อย
4. การป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ	3.42	1.09	ปานกลาง	2.13	1.34	น้อย
รวม	3.38	1.14	ปานกลาง	2.15	1.26	น้อย

จากตาราง 7 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.38$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.42$) รองลงมาคือ การปลูกต้นไม้และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตาม โอกาสและวันสำคัญๆ ($\bar{X} = 3.39$) และรณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่บ่อยๆ ($\bar{X} = 3.33$)

ในส่วนของระดับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตาม ความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.15$) ซึ่งเมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.27$) รองลงมา คือ การปลูกต้นไม้และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตาม โอกาสวันสำคัญๆ ($\bar{X} = 2.16$) และการป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.13$)

ตาราง 8 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญา ท้องถิ่น	ระดับการ ดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับ ปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
	1. เดินขบวนแห่เทียนพรรษา ประจำปี	3.91	1.33	มาก	2.08	1.38
2. จัดทำคืนเทียนพรรษาเพื่อส่ง เข้าประกวดเป็นประจำทุกปี	3.95	1.27	มาก	2.00	1.32	น้อย

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
3. เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีลอยกระทงเป็นประจำทุกปี	3.56	1.50	มาก	2.06	1.34	น้อย
4. เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีสงกรานต์เป็นประจำทุกปี	3.50	1.47	มาก	2.10	1.38	น้อย
5. เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นประจำทุกปี	3.66	1.44	มาก	2.14	1.39	น้อย
รวม	3.71	1.40	มาก	2.07	1.36	น้อย

จากตาราง 8 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชนด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดทำต้นเทียนพรรษาเพื่อส่งเข้าประกวดเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา คือ การเดินขบวนแห่เทียนพรรษาเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 3.91$) และการเป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 3.66$)

ในส่วนองระดับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.07$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 2.14$) รองลงมา คือ เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีสงกรานต์เป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 2.10$) และเดินขบวนแห่เทียนพรรษาเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 2.08$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์สภาพและปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาล
ตำบลประโคนชัย โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกรรมการชุมชน เป็นรายชื่อ รายด้าน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่
ของคณะกรรมการชุมชน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกรรมการชุมชนเป็นรายด้าน
และโดยรวม

รายการ	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.42	1.27	ปานกลาง	2.38	1.20	น้อย
2. ด้านการสาธารณสุข	3.48	1.25	ปานกลาง	2.47	1.24	น้อย
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และความเป็นระเบียบเรียบร้อย	3.22	1.22	ปานกลาง	2.55	1.35	ปานกลาง
4. ด้านการคลังและการส่งเสริมการ ลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว	3.19	1.26	ปานกลาง	2.46	1.26	น้อย
5. ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.48	1.21	ปานกลาง	2.44	1.29	น้อย
6. ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.91	1.36	มาก	2.51	1.41	ปานกลาง
รวม	3.45	1.26	ปานกลาง	2.46	1.29	น้อย

จากตาราง 9 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน
ตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่าด้านที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ข้อ 6 ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม
จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.91$) นอกนั้นมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับ
ปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 6 ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.91$)

ในส่วนปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับมีปานกลาง ได้แก่ ข้อ 3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X} = 2.55$) และข้อ 6 ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี ($\bar{X} = 2.51$) นอกนั้นระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย ($\bar{X} = 2.55$)

ตาราง 10 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชนด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ร่วมเดินรณรงค์เพื่อรักษาความสะอาดในเขตเทศบาล	3.57	1.19	มาก	2.45	1.16	น้อย
2. ร่วมเป็นกรรมการเปิดซองสอบราคาโครงการก่อสร้างถนน	3.18	1.37	ปานกลาง	2.25	1.25	น้อย
3. ตรวจสอบดูแลความบกพร่องของหลอดไฟ เสาไฟฟ้าในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ	3.52	1.27	ปานกลาง	2.46	1.21	น้อย
รวม	3.42	1.27	ปานกลาง	2.38	1.20	น้อย

จากตาราง 10 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีข้อที่สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนมากที่สุด คือ การร่วมเดินรณรงค์เพื่อรักษาความสะอาดในเขตเทศบาลอยู่ในระดับการดำเนินงานมาก ($\bar{X} = 3.57$) รองลงมา คือ การตรวจสอบดูแลความบกพร่องของหลอดไฟ เสาไฟฟ้าในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอและร่วมเป็นกรรมการเปิดซองสอบราคาโครงการก่อสร้างถนนในเขตเทศบาลอยู่ในระดับการดำเนินงานปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$) และ ($\bar{X} = 3.18$) ตามลำดับ

ในส่วนองระดับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยรวม พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับปัญหาในการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การตรวจสอบดูแลความบกพร่องของหลอดไฟ เสาไฟฟ้าในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปัญหาในการดำเนินการน้อย ($\bar{X} = 2.46$)

ตาราง 11 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชนด้านการสาธารณสุข

ด้านการสาธารณสุข	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันขุงลายในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ	3.55	1.24	มาก	2.65	1.26	ปานกลาง
2. มีโอกาสได้ไปอบรมและศึกษาดูงานในบางครั้ง	3.74	1.20	มาก	2.38	1.29	น้อย
3. เป็นนักกีฬาหรือกองเชียร์การแข่งขันกีฬาในชุมชน	3.45	1.20	ปานกลาง	2.42	1.22	น้อย
4. ออกเยี่ยมสุขภาพแม่และเด็กอย่างสม่ำเสมอ	3.31	1.32	ปานกลาง	2.50	1.25	ปานกลาง
5. ออกเยี่ยมสุขภาพผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ	3.36	1.32	ปานกลาง	2.41	1.21	น้อย
รวม	3.48	1.25	มาก	2.47	1.24	น้อย

จากตาราง 11 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการสาธารณสุข โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีโอกาสได้ไปอบรมและศึกษาดูงานในบางครั้ง ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมา คือ ให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันขุงลายในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.55$) และการเป็นนักกีฬาหรือกองเชียร์การแข่งขันกีฬาในชุมชน ($\bar{X} = 3.45$)

ในส่วนของระดับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการสาธารณสุข โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.47$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ความรู้ในเรื่องการป้องกันขุงลายในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.65$) รองลงมา คือ ออกเยี่ยมสุขภาพแม่และเด็กอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 2.50$) และเป็นนักกีฬาหรือกองเชียร์การแข่งขันกีฬาในชุมชน ($\bar{X} = 2.42$)

ตาราง 12 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชนด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ตรวจสอบความเสียหายของสาธารณสถานบ่อยๆ	3.40	1.10	ปานกลาง	2.56	1.49	ปานกลาง
2. เข้าร่วมการวางแผนการรักษาความสงบอยู่บ่อยๆ	3.27	1.19	ปานกลาง	2.63	1.34	ปานกลาง
3. ร่วมการจัดระเบียบตลาดสดอยู่บ่อยๆ	3.13	1.38	ปานกลาง	2.51	1.31	ปานกลาง
4. ดำเนินการแจ้งเบาะแสการกระทำผิดในบางครั้ง	3.08	1.21	ปานกลาง	2.52	1.27	ปานกลาง
รวม	3.22	1.22	ปานกลาง	2.55	1.35	ปานกลาง

จากตาราง 12 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.22$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ตรวจสอบความเสียหายของสาธารณสถานบ่อยๆ ($\bar{X} = 3.40$) รองลงมา คือ เข้าร่วมการวางแผนการรักษาความสงบอยู่บ่อยๆ ($\bar{X} = 3.27$) และร่วมการจัดระเบียบตลาดสดอยู่บ่อยๆ ($\bar{X} = 3.13$)

ในส่วนของระดับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อยโดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปัญหาปานกลาง ($\bar{X} = 2.55$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เข้าร่วมการวางแผนการรักษาความสงบอยู่บ่อยๆ ($\bar{X} = 2.63$) รองลงมา คือ ตรวจสอบความเสียหายของสาธารณสถานบ่อยๆ ($\bar{X} = 2.56$) และดำเนินการแจ้งเบาะแสการกระทำผิดในบางครั้ง ($\bar{X} = 2.52$)

ตาราง 13 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชนด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว

ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ร่วมวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	3.00	1.25	ปานกลาง	2.56	1.24	ปานกลาง
2. ร่วมศึกษาดูงานด้านการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	3.22	1.22	ปานกลาง	2.53	1.29	ปานกลาง
3. ร่วมประชาสัมพันธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	3.27	1.26	ปานกลาง	2.44	1.34	น้อย
4. สำรวจข้อมูลด้านรายได้เพื่อจัดเก็บภาษีในเขตเทศบาล	3.26	1.33	ปานกลาง	2.32	1.29	น้อย
รวม	3.19	1.26	ปานกลาง	2.46	1.26	น้อย

จากตาราง 13 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยวโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ร่วมประชาสัมพันธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.27$) รองลงมา คือ สำรวจข้อมูลด้านรายได้เพื่อจัดเก็บภาษีในเขตเทศบาล ($\bar{X} = 3.26$) และร่วมศึกษาดูงานด้านการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.22$)

ในส่วนของระดับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรม และการท่องเที่ยว โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.46$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ร่วมวางแผนการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.56$) รองลงมา คือ ร่วมศึกษาดูงานด้านการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.53$) และร่วมประชาสัมพันธ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 2.44$)

ตาราง 14 สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. ปลูกต้นไม้และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตาม โอกาสวันสำคัญๆ	3.51	1.35	มาก	2.35	1.31	น้อย
2. รณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.48	1.23	ปานกลาง	2.41	1.27	น้อย
3. ร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลตาม โอกาสและวันสำคัญ	3.38	1.18	ปานกลาง	2.42	1.29	น้อย
4. การป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล	3.55	1.10	มาก	2.58	1.29	ปานกลาง
รวม	3.48	1.21	ปานกลาง	2.44	1.29	น้อย

จากตาราง 14 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ($\bar{X} = 3.55$) รองลงมา คือ ปลูกต้นไม้และพัฒนาสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลตามโอกาสวันสำคัญๆ ($\bar{X} = 3.51$) และ

การรณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.22$)

ในส่วนของระดับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปัญหาน้อย ($\bar{X} = 2.44$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาล ($\bar{X} = 2.58$) รองลงมา คือ ร่วมเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนของเทศบาลตามโอกาสและวันสำคัญ ($\bar{X} = 2.42$) และรณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 2.41$)

ตาราง 15 สภาพและระดับปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชนด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระดับการดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
1. เดินขบวนแห่เทียนพรรษาประจำปี	3.88	1.35	มาก	2.75	1.52	ปานกลาง
2. จัดทำคั่นเทียนพรรษาเพื่อส่งเข้าประกวดเป็นประจำทุกปี	3.87	1.39	มาก	2.41	1.42	น้อย
3. เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีลอยกระทงเป็นประจำทุกปี	4.25	1.43	มาก	2.43	1.32	น้อย
4. เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีสงกรานต์เป็นประจำทุกปี	3.78	1.31	มาก	2.46	1.34	น้อย

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	ระดับการ ดำเนินงาน		ความหมาย	ระดับ ปัญหา		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.		\bar{X}	S.D.	
5. เป็นกรรมการดำเนินการจัดงาน ประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นประจำ ทุกปี	3.80	1.33	มาก	2.51	1.48	ปานกลาง
รวม	3.91	1.36	มาก	2.51	1.41	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.91$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีลอยกระทงเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมา คือ เดินขบวนแห่เทียนพรรษาเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 3.88$) และจัดทำต้นเทียนพรรษาเพื่อส่งเข้าประกวดเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 3.22$)

ในส่วนขอระดับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามความคิดเห็นของกรรมการชุมชน ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปัญห่าปานกลาง ($\bar{X} = 2.44$) ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การเดินขบวนแห่เทียนพรรษาเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 2.75$) รองลงมา คือ เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 2.51$) และ เป็นกรรมการดำเนินการจัดงานประเพณีสงกรานต์เป็นประจำทุกปี ($\bar{X} = 2.41$)

ตาราง 16 ข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดจากความคิดเห็นของ
 ประธานกรรมการชุมชน รองประธานกรรมการชุมชนและกรรมการชุมชนเกี่ยวกับสภาพ
 การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ที่	ข้อเสนอแนะสภาพการดำเนินงาน	จำนวน (N = 138)	ร้อยละ	ลำดับ ที่
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน				
1	ควรมีการดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎร ใช้ประโยชน์ร่วมกันในชุมชน	70	50.72	1
2	ควรมีการส่งเสริมให้ราษฎรสนใจในการปกครอง ท้องถิ่น	40	28.99	2
3	ควรมีการดูแลชุมชนให้เป็นไปโดยกฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี และนโยบายของชาติ	28	20.29	3
ด้านการสาธารณสุข				
1	ควรมีการรักษาและป้องกันอันตราย จากภาวะแวดล้อม ของชุมชน	80	57.97	1
2	ควรมีการให้ความรู้ด้านสุขศึกษาแก่ประชาชน	50	36.23	2
3	ควรมีการอบรมการปฐมพยาบาลแก่ประชาชน	8	5.80	3
ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบ เรียบร้อย				
1	ควรมีการจัดเวรยามป้องกันรักษาความสงบ ภายใน ชุมชน	99	71.74	1

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	ข้อเสนอแนะสภาพการดำเนินงาน	จำนวน (N = 138)	ร้อยละ	ลำดับ ที่
2	ควรมีการรณรงค์ป้องกันสิ่งเสพติด	31	22.46	2
3	ควรมีการรณรงค์ป้องกันอบายมุข	8	5.80	3
	ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์ยกรรม และการท่องเที่ยว			
1	ควรมีการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายของชุมชน	75	54.35	1
2	ควรมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์หรือ สหกรณ์ชุมชน	22	15.94	2
3	ควรมีการจัดตั้งกองทุนพัฒนาชุมชน	21	15.22	3
4	ควรมีการกระตุ้นเร่งเร้าให้ประชาชนเห็นถึงประโยชน์ ของการเสียภาษี	20	14.49	4
	ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
1	ควรมีการป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ	70	50.72	1
2	ควรมีการรณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	27	19.57	2
3	ควรมีการร่วมมือกันปลูกป่า	20	14.49	4
4	ควรมีการจัดภูมิทัศน์หน้าบ้านให้สวยงาม	21	15.22	3
	ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น			
1	ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมธรรมแก่เยาวชน	100	72.46	1
2	ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นมาร่วมกิจกรรม ประเพณี	27	19.57	2
3	ควรมีการส่งเสริมเยาวชนให้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น	11	7.97	3

จากตาราง 16 พบว่าคณะกรรมการชุมชนมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนตามบทบาทดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนควรดำเนินการ คือ ควรดูแลรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎร ใช้ประโยชน์ร่วมกันในชุมชนเป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ ควรมีการส่งเสริมให้ราษฎรสนใจในการปกครองท้องถิ่น ควรมีการดูแลชุมชนให้เป็นไปโดยกฎหมาย ขนบธรรมเนียม ประเพณี และนโยบายของชาติ

ด้านการสาธารณสุข ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนควรดำเนินการ คือ ควรรักษาและป้องกันอันตราย จากภาวะแวดล้อมของชุมชนเป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ ควรมีการให้ความรู้ด้านสุขศึกษาแก่ประชาชนและมีการอบรมการปฐมพยาบาลแก่ประชาชน

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนควรดำเนินการ คือ ควรมีการจัดเวรยามป้องกันรักษาความสงบ ภายในชุมชนเป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ ควรมีการรณรงค์ป้องกันสิ่งเสพติด มีการรณรงค์ป้องกันอบายมุข

ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนควรดำเนินการ คือ ควรมีการจัดทำบัญชีรับ - จ่ายของชุมชนเป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ ควรมีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์หรือ สหกรณ์ชุมชน ควรมีการกระตุ้นแรงเร้าให้ประชาชนเห็นถึงประโยชน์ของการเสียภาษี

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนควรดำเนินการ คือ ควรป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ เป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ ควรมีการรณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีการร่วมมือกันปลูกป่า ควรมีการจัดภูมิทัศน์หน้าบ้านให้สวยงาม

ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนควรดำเนินการ คือ ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมธรรมแก่เยาวชนรองลงไป คือ ควรมีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นมาร่วมกิจกรรมประเพณี ควรมีการส่งเสริมเยาวชนให้มีส่วนร่วมให้มากขึ้น

ตาราง 17 ข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิดจากความคิดเห็นของ
 ประธานกรรมการชุมชน รองประธานกรรมการชุมชนและกรรมการชุมชนเกี่ยวกับ
 ปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ที่	ข้อเสนอแนะปัญหาการดำเนินงาน	จำนวน (N = 138)	ร้อยละ	ลำดับ ที่
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน				
1	การศึกษาข้อมูลของชุมชน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ที่จำเป็น	110	79.71	1
2	การมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลสาธารณสมบัติ	17	12.32	2
3	การติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี	11	7.97	3
ด้านการสาธารณสุข				
1	การปราบปรามขุงลายในที่สาธารณะให้มากขึ้น	75	54.34	1
2	การจัดระบบและบำบัดน้ำเสียในตลาดสด	49	35.52	2
3	การมีถังขยะคัดแยกขยะในเขตเทศบาล	14	10.14	3
ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย				
1	การแก้ไขปัญหาการจราจรในตลาดสด	63	45.65	1
2	การจัดอบรมป้องกันสิ่งเสพติด	42	30.43	2
3	การเฝ้าระวังเยาวชนที่เสพสิ่งเสพติด	33	23.92	3
ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว				
1	การรณรงค์ให้ประชาชนเสียภาษี	69	50	1
2	การสำรวจข้อมูลที่ดิน โรงเรียน ป้ายและร้านค้าเพื่อการจัดเก็บรายได้ ของเทศบาล	39	28.27	2
3	การจัดหารายได้เข้าชุมชน	30	21.73	3

ตาราง 17 (ต่อ)

ที่	ข้อเสนอแนะปัญหาการดำเนินงาน	จำนวน (N = 138)	ร้อยละ	ลำดับ ที่
	ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม			
1	การประกวดจัดภูมิทัศน์หน้าบ้าน	66	47.82	1
2	การหางบประมาณปรับปรุงสวนสาธารณะเพื่อพักผ่อน	37	26.82	2
3	การอบรมเยาวชนให้เห็นความสำคัญของธรรมชาติ	35	25.36	3
	ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น			
1	การจัดกิจกรรมอบรมธรรมแก่เยาวชน	72	52.17	1
2	การประสานงานกับหน่วยงานอื่นมาร่วมกิจกรรม ประเพณี	34	24.64	2
3	การส่งเสริมเยาวชนให้มีบทบาทในกิจกรรม ประชาธิปไตย	32	23.19	3

จากตาราง 17 พบว่าคณะกรรมการชุมชนมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนตามบทบาทหน้าที่ดังนี้

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนมีปัญหา คือ การศึกษาข้อมูลของชุมชน เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ที่จำเป็นเป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลสาธารณสมบัติ การติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ด้านการสาธารณสุข ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนมีปัญหา คือ การปราบปรามยุงลายในที่สาธารณะให้มากขึ้น เป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ การจัดระบบและบำบัดน้ำเสียในตลาดสด การมีถังขยะคัดแยกขยะในเขตเทศบาล

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนมีปัญหา คือ การแก้ไขปัญหาการจราจรในตลาดสด เป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ การจัดอบรมป้องกันสิ่งเสพติด การเฝ้าระวังเยาวชนที่เสพสิ่งเสพติด

ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนมีปัญหามาก คือ การรณรงค์ให้ประชาชนเสียภาษีเป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ การสำรวจข้อมูลที่ดิน โรงเรียน ป้ายและร้านค้าเพื่อการจัดเก็บรายได้ ของเทศบาล การจัดการรายได้เข้าชุมชน

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนมีปัญหามาก คือ การมีการประกวดจัดภูมิทัศน์หน้าบ้าน เป็นอันดับ 1 รองลงไป คือ การหางบประมาณปรับปรุงสวนสาธารณะเพื่อพักผ่อน การอบรมเยาวชนให้เห็นความสำคัญของธรรมชาติ

ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะในข้อที่คณะกรรมการชุมชนมีปัญหามาก คือ การจัดกิจกรรมอบรมธรรมแก่เยาวชน รองลงไป คือ การประสานงานกับหน่วยงานอื่นมาร่วมกิจกรรมประเพณี มีการส่งเสริมเยาวชนให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาติปีโดย

ตาราง 18 ผลจากการประมวลผลจากการตอบแบบสอบถามจากความคิดเห็นของประธานกรรมการชุมชน รองประธานกรรมการชุมชน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ด้าน	(Max)	(Min)	ผลที่ได้
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	5	2	มาก
2. ด้านการสาธารณสุข	5	2	มาก
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	5	2	มาก
4. ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	4	1	ปานกลาง
5. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4	1	ปานกลาง
6. ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	5	1	มาก

ตาราง 19 ผลจากการประมวลผลจากการตอบแบบสอบถามจากความคิดเห็นของ
 ประธานกรรมการชุมชน รองประธานกรรมการชุมชน เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงาน
 ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ด้าน	(Max)	(Min)	ผลที่ได้
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4	1	น้อย
2. ด้านการสาธารณสุข	4	1	น้อย
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	4	1	น้อย
4. ด้านการคลังและการส่งเสริมการ ลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	4	1	น้อย
5. ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4	1	น้อย
6. ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	1	น้อย

จากตาราง 18 และ 19 พบว่าผลการวิเคราะห์สภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการ
 ชุมชนตามบทบาทหน้าที่ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่
 จะได้ผลการดำเนินงานในระดับมากในข้อ 1, 2, 3 และ 6 เพราะผู้ตอบแบบสอบถามในข้อ 5 และ
 ข้อ 2 ในแบบสอบถามเป็นส่วนใหญ่ และผลออกมาได้ผลการดำเนินการในระดับปานกลางในข้อ
 4 และข้อ 5 เพราะมีผู้ตอบแบบสอบถามตอบแบบสอบถามในข้อ 4 และข้อ 1 ในแบบสอบถาม
 เป็นส่วนใหญ่

ในส่วนของปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนตามบทบาทหน้าที่ :
 กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านส่วนใหญ่จะได้ผลการดำเนินงาน
 ในระดับปัญหาน้อยทุกข้อเพราะมีผู้ตอบแบบสอบถามในแบบสอบถามในข้อ 4 และข้อ 1
 เป็นส่วนใหญ่

ตาราง 20 ผลจากการประมวลผลจากการตอบแบบสอบถามจากความคิดเห็นของ
กรรมการชุมชน เกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ด้าน	(Max)	(Min)	ผลที่ได้
1. ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน	4	2	ปานกลาง
2. ด้านการสาธารณสุข	4	2	ปานกลาง
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย	4	2	ปานกลาง
4. ด้านการคลังและการส่งเสริมการ ลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	4	2	ปานกลาง
5. ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4	2	ปานกลาง
6. ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	5	3	มาก

ตาราง 21 ผลจากการประมวลผลจากการตอบแบบสอบถามจากความคิดเห็นของ
กรรมการชุมชน เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน

ด้าน	(Max)	(Min)	ผลที่ได้
1. ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน	4	1	น้อย
2. ด้านการสาธารณสุข	4	1	น้อย
3. ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย	4	2	ปานกลาง
4. ด้านการคลังและการส่งเสริม ลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว	4	1	น้อย
5. ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4	1	น้อย
6. ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	2	ปานกลาง

จากตาราง 20 และ 21 พบว่าผลการวิเคราะห์สภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการ
ชุมชนตามบทบาทหน้าที่ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผล
การวิเคราะห์ปานกลางเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามในข้อ 4 และข้อ 2 มาก

ในส่วนของปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนตามบทบาทหน้าที่ :
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิเคราะห์ได้ผลน้อย
เพราะมีผู้ตอบแบบสอบถามในข้อ 4 และข้อ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
ชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
สามารถสรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผลการวิจัย
5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน :
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษากับประชากร ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาล
ตำบลประโคนชัยจำนวน 138 คน ประกอบด้วยประธานกรรมการชุมชนจำนวน 16 คน
รองประธานกรรมการชุมชนจำนวน 32 คน และกรรมการชุมชนแต่ละชุมชนจำนวน 90 คน รวม
กลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้น 138 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ดำเนินการโดยศึกษาจากการตอบแบบสอบถามของ
ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการชุมชนและกรรมการชุมชนของเทศบาลตำบลประโคนชัย

จำนวน 138 คน โดยใช้วิธีการศึกษาโดยแจกแบบสอบถามให้กับคณะกรรมการชุมชนทุกคน โดยแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. สถานภาพผู้ตอบ
2. เพศ
3. อายุ
4. ระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ประกอบด้วยข้อมูล 6 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการสาธารณสุข ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยมีข้อคำถามครอบคลุมในด้านสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน และปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นประธานกรรมการชุมชนและรองประธานกรรมการชุมชน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยมีข้อคำถามครอบคลุมในด้านสภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน และปัญหาในการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นกรรมการชุมชน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นคำถามชนิดปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังประธานกรรมการชุมชน รองประธานกรรมการชุมชน และกรรมการชุมชน โดยในการศึกษาคั้งนี้ ได้แจกแบบสอบถามทั้งหมด 138 ชุด และได้รับคืนกลับมาทั้ง 138 ชุด จากนั้นนำมาวิเคราะห์ และประมวลผล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้อยู่ที่สมบูรณ์ที่สุด ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นสรุปข้อมูลที่ได้จากการศึกษา เพื่อให้การศึกษาในครั้งนี้อยู่ที่สมบูรณ์ที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จากการตอบแบบสอบถามของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและการแจกแจงความถี่

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ จากการตอบแบบสอบถามของกรรมการชุมชน วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ยและการแจกแจงความถี่

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เนื้อหาโดยการหาค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน พบว่าโดยรวมมีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อันดับ 1 ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณี อันดับ 2 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และอันดับ 3 ด้านการสาธารณสุข

2. ผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน :
 กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของ
 กรรมการชุมชน พบว่าโดยรวมมีระดับการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ปานกลาง เมื่อพิจารณา
 เป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้น
 ข้อ 6 ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีระดับการดำเนินงาน
 มากและด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญา
 ท้องถิ่น

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน
 : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของ
 ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการชุมชน พบว่าโดยรวมมีปัญหาในการดำเนินงานตาม
 บทบาทหน้าที่อยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ใน
 ระดับน้อย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความเป็น
 ระเบียบเรียบร้อย

4. ผลการวิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน
 : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของ
 กรรมการชุมชน พบว่าโดยรวมมีปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่อยู่ในระดับน้อย
 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัด
 ระเบียบชุมชน สังคมและความเป็นระเบียบเรียบร้อย รองลงมา คือ ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม
 จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะสภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
 ชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็น
 ของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการชุมชนและกรรมการชุมชน

1. สภาพการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน

1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรมีคู่มือรักษาสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎร
 ใช้ประโยชน์ร่วมกันในชุมชน

1.2 ด้านการสาธารณสุข ควรมีการรักษาและป้องกันอันตราย จากภาวะแวดล้อม
 ของชุมชน

1.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ควรมีการจัดเวรยามป้องกันรักษาความสงบ ภายในชุมชน

1.4 ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ควรมีการจัดทำบัญชีรับ – จ่ายของชุมชน

1.5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรมีการป้องกันการทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลอย่างสม่ำเสมอ

1.6 ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมธรรมแก่เยาวชน

2. ปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลสาธารณสมบัติ ควรติดตามผลการปฏิบัติงานเพื่อให้งานนั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดี

2.2 ด้านการสาธารณสุข ควรมีการปราบปรามขุมถายในที่สาธารณะให้มากขึ้น

2.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ควรมีการแก้ไขปัญหาการจราจรในตลาดสด

2.4 ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว ควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนเสียภาษี

2.5 ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรมีการประกวดจัดภูมิทัศน์หน้าบ้าน

2.6 ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรมีการจัดกิจกรรมอบรมธรรมแก่เยาวชน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

1.1 จากผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการชุมชนและกรรมการชุมชน พบว่าได้ผลตรงกัน คือ มีความเห็นว่าสภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

ชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีสภาพการดำเนินงานตามความคิดเห็นของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการชุมชนและกรรมการชุมชนอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ผลการวิจัยดังกล่าวอธิบายได้ว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลประโคนชัย มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะงานด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นกิจกรรมที่สำคัญและเป็นหน้าเป็นตาของชาวอำเภอประโคนชัย โดยเฉพาะงานประเพณีแห่เทียนพรรษา ชาวเทศบาลตำบลประโคนชัยในแคว้นชุมชนได้ร่วมแรงร่วมใจกันดำเนินงาน เป็นการสืบสานงานประเพณี นับว่าเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมัชชา เจียรณีย์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการประเพณีแห่เทียนพรรษาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อำเภอโขกขัย จังหวัดนครราชสีมาที่พบว่าผลการวิจัยทำให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของประเพณีแห่เทียนพรรษา เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่สามารถรักษาและสืบสานงานประเพณีแห่เทียนพรรษาของท้องถิ่นให้ดำรงคงอยู่ต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดารัตน์ ดวงสินธุ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวคิดเชิงปรัชญาที่ปรากฏในประเพณีแห่เทียนพรรษาของประชาชนในจังหวัดอุบลราชธานีที่พบว่าการทำเทียนเป็นการสร้างสรรค์ทางจิตใจเป็นความเชื่อทางพระพุทธศาสนาเป็นการสร้างบุญกุศลจรรโลงจิตใจเป็นการรวมความผูกพันของชุมชนท้องถิ่นเช่นเดียวกับงานวิจัยของสร้อยพัฒน์ ดันสุขเกษม (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการสื่อสารและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมประเพณีแห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าการดำเนินงานวัฒนธรรมงานประเพณีแห่เทียนพรรษา ในยุคปัจจุบันมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมทางด้านการท่องเที่ยว ผู้ที่เป็นแกนนำในการจัดงานยังคงเป็นหน่วยงานราชการที่อยู่ในรูปของคณะกรรมการ

1.2 จากผลการวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการชุมชนและกรรมการชุมชน พบว่าการดำเนินงานด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ได้ผลตรงกัน คือ มีความเห็นว่าสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยน้อย ผลการวิจัยดังกล่าวอธิบายได้ว่า การดำเนินงานด้านการคลังและการลงทุนจำเป็นที่จะต้องอาศัยประสบการณ์และความชำนาญในการบริหาร ต้องมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การดำเนินงานต่าง ๆ ต้องอาศัยงบประมาณของท้องถิ่นและรายได้จากการเก็บภาษี ดังนั้นการดำเนินการของชุมชนที่จะดำเนินการด้านลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว จึงยังไม่มีบทบาทนักทั้งนี้เพราะยังขาดงบประมาณอุดหนุนจำเป็นต้องอาศัยผู้มีประสบการณ์มาบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็น

สินทรัพย์ ต้องจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว จะทำให้ท้องถิ่นมีรายได้จากการส่งเสริมการท่องเที่ยว สอดคล้องกับงานวิจัยของ สีวภา สิริจามร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องธรรมาภิบาลในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่าการจัดการสิ่งแวดล้อมให้ชุมชนน่าอยู่ต้องอาศัยการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นและมีการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เทศบาลเป็นเมืองน่าอยู่และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lee & Laing (2011 : Abstract) ได้ทำการศึกษาเรื่องความร่วมมือในการท่องเที่ยวในพื้นที่ป้องกัน : ผลงานการสำรวจเพื่อความยั่งยืน ความร่วมมือระหว่างผู้จัดการธรรมชาติในพื้นที่และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับการแนะนำให้นำไปสู่ความยั่งยืนในการป้องกันพื้นที่ เป็นวิธีการที่ยั่งยืน โดยศึกษา 21 กรณีศึกษาในประเทศออสเตรเลีย สัมภาษณ์ (n = 97) และการสำรวจ (n = 100) พบว่ามีความเข้าใจที่ดีขึ้น 14 ตัวอย่างของค่าพื้นที่คุ้มครองและมีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพที่ดีขึ้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมต่อชุมชนท้องถิ่นและมีชีวิตทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

2. ปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2.1 จากผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการชุมชน และกรรมการชุมชน พบว่าได้ผลตรงกัน คือ มีความเห็นว่าปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีปัญหาการดำเนินงานโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและความเป็นระเบียบเรียบร้อยจากผลการวิจัยสามารถอธิบายได้ว่า การดำเนินการด้านการจัดระเบียบชุมชนต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย อาทิเช่น การบริหารจัดการ การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง งบประมาณ บุคลากร ซึ่งเทศบาลตำบลประโคนชัยยังขาดบุคลากรที่จะดำเนินการในการดูแลกลุ่มเยาวชน โดยเฉพาะเยาวชนที่อยู่ตามบ้านเช่า ที่พัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวัฒน์ อังสนันท์ (2549 : บทคัดย่อ) พบว่าการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยได้มีการดำเนินการในด้านนี้อย่างสม่ำเสมออยู่แล้ว แต่ยังมีปัญหาบ้างในบางชุมชน ซึ่งยังมีปัญหาในการดูแลสถานที่บางแห่ง เช่น หอพัก บ้านเช่า ที่มีนักเรียน-นักศึกษา เข้าไปเช่าอยู่จึงยากต่อการดูแล นอกจากนั้นสถานที่ที่เป็นมุมอับ เช่น สวนสาธารณะ ที่มีมดและปลีขวิดสามารถที่จะเป็นแหล่งมั่วสุมและก่ออาชญากรรมได้ จำเป็นที่เทศบาลตำบลประโคนชัยจะต้องดูแลและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเช่นเดียวกับงานวิจัย

ของ ลิโบราคินา (Libeorakina, 2005 : 10-11) ได้ศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของชุมชนต่อรัฐบาลท้องถิ่น กรณีศึกษาประเทศรัสเซีย ผลการวิจัย พบว่าประชาชนเชื่อว่าการดำเนินกิจกรรมด้านสาธารณสุขสถาน เป็นภารกิจหลักของเทศบาล

2.2 จากผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ

คณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการชุมชน และกรรมการชุมชน พบว่าประธานและรองประธานกรรมการชุมชนเห็นว่าปัญหาด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีมีระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะประธานกรรมการชุมชนจะเป็นผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินงานและเข้าใจระบบการดำเนินงานมากกว่ากรรมการชุมชนจำเป็นที่จะต้องได้รับการเพิ่มพูนประสบการณ์โดยการศึกษาดูงานและพัฒนาตนเองสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนั่น อุ่นจิตวิวัฒน์ และคณะ (2552 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรกองอาคารสถานที่ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่าด้านการฝึกอบรมดูงาน ด้านการศึกษาต่อและด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง อยู่ในระดับมากเหมือนกันทุกด้าน และบุคลากรทุกคนมีความต้องการพัฒนาตนเองสอดคล้องกับงานวิจัยของ เรืองยศ ปรีดี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มของชุมชนในการองค์การบริหารส่วนตำบลในชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าชุมชนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานในการรวมกลุ่มในรูปแบบต่างๆ เช่น การรวมกลุ่มแบบกลุ่มอาชีพมีการพบปะปรึกษาหารือและศึกษาประสบการณ์โดยการใช้กิจกรรมศึกษาดูงาน จากผลการวิจัยและแนวความคิดที่ต่างกันนอกจากประสบการณ์แล้วปัจจัยทางด้าน เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่นจะทำให้ผลการดำเนินงานและแนวความคิดต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฮิร์ช (Hirsch, 1990 : 205) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ทำให้เกิดผลต่อการดำเนินงาน พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพทางสังคม การศึกษา อาชีพ ถิ่นที่อยู่อาศัย ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น จำนวนสมาชิกในครอบครัวและลักษณะของครอบครัว ตลอดจนค่านิยมของสังคม

2.3 จากผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของ

คณะกรรมการชุมชน ตามความคิดเห็นของประธานกรรมการ รองประธานกรรมการชุมชน และกรรมการชุมชน พบว่าคณะกรรมการชุมชนเห็นว่าด้าน โครงสร้างพื้นฐานมีระดับปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ทั้งนี้เพราะประชาชนมีระบบโครงสร้างพื้นฐานที่ดี ผู้บริหารมีนโยบายให้เทศบาลตำบลประโคนชัยเป็นเมืองน่าอยู่และประชาชนถึงเห็นความสำคัญอีกทั้งผู้บริหารมีกลยุทธ์และวิธีการจูงใจและเสริมแรงในการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มานพ ฉวีวิทย์ (บทคัดย่อ : 2546) ได้ศึกษากลยุทธ์องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการมีบทบาทของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีไค อำเภวารินชำราบ

จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลได้นำเอากลยุทธ์การสร้างแรงจูงใจการสร้างการมีบทบาทของประชาชน ในการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีบทบาทในการดำเนินงานการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีโคและสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินเทศบาลนําอยู่อย่างยั่งยืน พ.ศ. 2550 กำหนดว่าการดำเนินงานให้บ้านเมืองนําอยู่ มีระบบประปา ระบบไฟฟ้า ถนน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ สามารถ ยิ่งกําแหง (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หมู่บ้านหिनล่อง ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน อำเภอคำม่วน จังหวัดนครราชสีมา ที่พบว่าประชาชนมีความต้องการถนน ระบบประปาและระบบไฟฟ้าเป็นลำดับต้น จำเป็นที่จะต้องมีผู้เชี่ยวชาญในการดูแลเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีสุขภาพดีทั้งกายและใจสอดคล้องกับแนวความคิดของดิน (Dean, 1985 : 98) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตหมายถึง ความพึงพอใจในชีวิต ความรู้สึก มีคุณค่าในตนเอง ภาวะสุขภาพที่ดี การปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพ ความสุขสบายทางกายและใจ ชีวิตที่มีความหมายและมีคุณค่า และภาระหน้าที่ของบุคคล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ควรมีการส่งเสริมให้คณะกรรมการชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกด้านและทุกขั้นตอนการปฏิบัติงาน ดังนี้

1.1 จากผลการวิจัยด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ควรมีการจัดอบรมเยาวชนในชุมชนเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของเทศบาลตำบลประโคนชัย

1.2 จากผลการวิจัยการดำเนินการด้านการจัดระเบียบชุมชนควรมีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีตำรวจ องค์การบริหารส่วนตำบล โรงเรียนในเขตเทศบาลเป็นการทำงานร่วมกันของเทศบาลตำบลประโคนชัยบรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น

1.3 ควรจัดกิจกรรมเทศบาลพบปะประชาชนในแต่ละชุมชน โดยเน้นการแสดงผลงานของเทศบาลเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์และรับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชน

1.4 จากผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมที่มีความโดดเด่นของเทศบาลตำบลประโคนชัย คืองานด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เทศบาลควรเพิ่มงบประมาณและรางวัลต่าง ๆ เพื่อชุมชนจะได้มีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินงาน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยเฉพาะกลุ่มของคณะกรรมการชุมชน

หากต้องการที่จะได้รับข้อมูลภาพรวมถึงระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาล รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับการมีส่วนร่วม ควรดำเนินการวิจัยประชากรในหลาย ๆ กลุ่ม เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน (อสม.) หรือแม้แต่ประชาชนในเขตรับผิดชอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมรอบด้าน

2.2 เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเพื่อให้เห็นผลของการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ควรดำเนินการวิจัยถึงระดับความมีส่วนร่วมและปัญหาของการมีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจจะดำเนินการได้ในทุกปี

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- เกษม จันทร์แก้ว. (2540). วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. โครงการสหวิทยาการบัณฑิตศึกษา.
สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- โกวิท พวงงาม. (2545). การกระจายอำนาจและการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
สถาบันพระปกเกล้า.
- _____ (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 2
กรุงเทพฯ : มูลนิธิส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น.
- ชุติมา เลหาวิจิตรจันทร์. (2544). คุณภาพชีวิตของนักสังคมสงเคราะห์สังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาประชากรศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณภัช ตะสิงห์. (2552). คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานเทศบาลตำบลในจังหวัดสระบุรี.
เอกสารรายงานวิจัย. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ : มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วลัยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- ดวลย์รัฐ วรเทพพิพนธ์. (2540). กำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : สมาธรรม.
เทศบาลตำบลประโคนชัย. (2550). แผนพัฒนาสามปี. บุรีรัมย์. อัดสำเนา.
- _____ (2553). เทศบัญญัติเทศบาลตำบลประโคนชัย. บุรีรัมย์. อัดสำเนา.
- ธิดารัตน์ ดวงสินธุ์. (2546). แนวคิดเชิงปรัชญาที่ปรากฏในประเพณีแห่เทียนพรรษาของประชาชน
อำเภอเมืองอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาปรัชญา). บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์. (2533). องค์การและการบริหารกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ :
บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- นันทวัฒน์ บรมานนท์. (2545). การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : อภิชาติการพิมพ์.
- ประทวน คงฤทธิศึกษากร. (2540). ความรู้เกี่ยวกับองค์กรส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
วิชรินทร์สาส์นรัชดา.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2541). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.
บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน.

กรุงเทพฯ : อรุณสภา.

ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์ กาญจนมา แก้วเทพ และกนกศักดิ์ แก้วเทพ. (2543). วิถีใหม่แห่งการพัฒนา :

วิธีวิทยาศึกษาสังคมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียาพร วงศ์อุตรโรจน์. (2544). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม

กรุงเทพฯ.

ผาสุก มุททเมธา. (2535). คติชาวบ้านกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร :

โอเคียนส์ไตร์.

พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. งานศึกษาวิจัยค้นคว้าอิสระ.

เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร

พีระ ประยุกต์วงศ์. (2540). เทศบาลในอุดมคติ คู่มือการสร้างเทศบาลให้ประสบผลสำเร็จและ

โปร่งใสและสง่างาม. สถาบันวิจัยและพัฒนา.

พีรสิทธิ์ คำนวนคิดปี. (2543). การปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สดาร์การพิมพ์.

มานพ ฉวีรักษ์. (2546). กลยุทธ์องค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ

ประชาชน. กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองศรีไค อำเภอวารินชำราบ จังหวัด

อุบลราชธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปร.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

มานิตย์ จุมปา. (2550). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เนติธรรม.

ราชกิจจานุเบกษา. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพมหานคร :

โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี.

รสคนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ : เนติธรรม.

เรืองยศ ปรีดี. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต

เทศบาลจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วุฒิสาร ตันไชย. (2552). บทความการประชุมการพัฒนาภาครัฐ. กันยายน 25 ธันวาคม 2551

จาก www.polsci.chula.ac.th : 2552.

วรทัศน์ ถิ่นนันท์. (2545). การมีส่วนร่วมการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991.

- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541) นวัตกรรมสร้างสรรค์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหนังสือเสริมสร้าง
พลังความคิด. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ศิริ ฮามสุโพธิ์. (2543). ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- ศิวภา ศิริจามร. (2552). ธรรมชาติในการจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
กรณีศึกษาเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการ
พัฒนาสังคม). บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ศูนย์ข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท. กองวิชาการและแผนงาน กรมการพัฒนาชุมชน,
กระทรวงมหาดไทย. (2545). คู่มือการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) พ.ศ.2545-
2549. กรุงเทพมหานคร : หจก.เพิ่มเสริมกิจ.
- สามารถ ยิ่งคำแหง. (2553). แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชาวบ้านในเขตพื้นที่
องค์การบริหารส่วนตำบลตะเคียน อ.ด้านขุนทด จ.นครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ วศ.ม.
(การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีสุรนารี.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2545). ความเป็นมาของการปกครองท้องถิ่น. ค้นเมื่อ 25 ธันวาคม 2551 จาก
[http : //www.kpi-learning.com/e learning/lms/e_learning](http://www.kpi-learning.com/e_learning/lms/e_learning).
- สนั่น อุ่นจิตวิวัฒน์. (2552). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรกองอาคารสถานที่
สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ.
- สมัชชา เจียรณีย์. (2551). แนวทางการบริหารจัดการประเพณีแห่เทียนพรรษาเพื่อส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
(วัฒนธรรมศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สร้อยพัฒน์ ดันสุขเกษม. (2547). การสื่อสารและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมงานประเพณี
แห่เทียนพรรษา จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ น.บ. (การประชาสัมพันธ์).
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ อังสนันท์. (2549). บทบาทของคณะกรรมการชุมชนย่อยในการพัฒนาชุมชน : ในเขตเทศบาล
เมืองพล อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์).
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ตำราญ รอโรสง. (2530). คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชน. ระเบียบว่าด้วย
คณะกรรมการชุมชนย่อยเทศบาลตำบลประโคนชัย. บุรีรัมย์. อัครสำเนา.
_____ (2550). เทศบัญญัติเทศบาลตำบลประโคนชัย. บุรีรัมย์. อัครสำเนา.

- _____ (2553). **เทศบัญญัติเทศบาลตำบลประโคนชัย. บุรีรัมย์. อดัฒนา.**
- อนก เหล่าธรรมทัศน์. (2545). **วิสัยทัศน์ในการปกครองท้องถิ่นและแผนการกระจายอำนาจ**
กรุงเทพฯ : อุน พับลิชซิง.
- Dean, H. (1985). **Essential of Psychological Testing.** 5th ed. New York : Harper Collins.
- Hirch, P. (1990). **Development Dilemas in Rural Thailand.** Singapore : Oxford University
 Press.
- Liborakina, M. (2005 , December). **Citizens Evaluate Local Government's Performance :
 A Case of Russia.** Retrieved May, 10, 2008, from [http:// www.spa.msu.ru/
 ejournal/9/88_3.php](http://www.spa.msu.ru/ejournal/9/88_3.php).
- Diane, L. & Jennifer, L. (2011). **Tourism Partnerships in Protected Areas : Exploring
 Contributions to Sustainability.** School of Geography and Environmental Science,
 Monash University, Melbourne, VIC, 3800, Australia.
sharron.pfueller@arts.monash.edu.au
- Liu, B.C. (1975). "Quality of Life : Concept, Measure and Result." **The American Journal
 of Economic and Sociology.** 34, p. 1.
- UNESCO, (1980). "Evaluating the Quality of Life in Belgium." **Social Indicators Research.**
 7(8) : 312.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาล

ตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

2. แบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามถึงสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

3. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานในหน้าที่และสถานภาพของท่านแต่ประการใดเพราะการวิเคราะห์ข้อมูล จะปรากฏออกมาในภาพรวมเพื่อทราบระดับการดำเนินงานและระดับปัญหาในการดำเนินงานของ คณะกรรมการชุมชนในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

นางสุนันทา เฮ่ประโคน

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมคำตอบลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงสำหรับท่าน

1. สถานภาพผู้ตอบ

- () ประธานกรรมการชุมชน () รองประธานกรรมการชุมชน
() กรรมการชุมชน

2. เพศ

- () ชาย () หญิง

3. อายุ

- () 20 – 30 ปี
() 31 – 40 ปี
() 41 – 50 ปี
() 51 – 60 ปี
() 61 ปีขึ้นไป

4. ระดับการศึกษา

- () ประถมศึกษา
() ปริญญาตรี
() มัธยมศึกษา, ปวช. หรือเทียบเท่า
() สูงกว่าปริญญาตรี
() อนุปริญญา, ปวส. หรือเทียบเท่า

ตอนที่ 2

สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษา

เทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง 1. กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคำตอบด้านซ้ายมือ เพียงช่องเดียว โดยให้ตรงกับความคิดเห็นและทักษะของท่านมากที่สุด โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการดำเนินงานมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับการดำเนินงานมาก
- 3 หมายถึง ระดับการดำเนินงานปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับการดำเนินงานน้อย
- 1 หมายถึง ระดับการดำเนินงานน้อยที่สุด

1. กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่าน โดยกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคำตอบด้านขวามือ เพียงช่องเดียว โดยให้ตรงกับความคิดเห็นและทักษะของท่านมากที่สุด ในระดับปัญหา โดยกำหนดระดับปัญหาของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับปัญหาในการดำเนินงานมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับปัญหาในการดำเนินงานมาก
- 3 หมายถึง ระดับปัญหาในการดำเนินงานปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับปัญหาในการดำเนินงานน้อย
- 1 หมายถึง ระดับปัญหาในการดำเนินงานน้อยที่สุด

ตอนที่ 3

ปัญหาและข้อเสนอแนะสภาพและปัญหาในการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ

ชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

.....

.....

.....

ด้านการสาธารณสุข

.....

.....

.....

ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย

.....

.....

.....

ด้านการคลังและการส่งเสริมการลงทุนพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว

.....

.....

.....

ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

ด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรมจารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

นางสุนันทา เฮ่ประโคน

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ. ๐๕๔๕.๑๑/ว๘๐๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสมจิน ปาประโคน

ด้วย นางสุนันทา เฮ่ประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อที่ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ที่ ศธ. ๐๕๔๕.๑๑/ว๘๐๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณจิราภรณ์ คงพรหม

ด้วย นางสุนันทา เอ่ประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษา และทำวิทยานิพนธ์ เรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ที่ ศธ. ๐๕๔๕.๑๑/ว๘๐๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสมบุญ แก้วเนตร

ด้วย นางสุนันทา เฮ่ประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษา และทำวิทยานิพนธ์ เรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ที่ ศธ. ๐๕๔๕.๑๑/๗๑๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง

จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑ กันยายน ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลประโคนชัย

ด้วย นางสุนันทา เฮ่ประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษา และทำวิทยานิพนธ์ เรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ที่ ศธ. ๐๕๔๕.๑๑/๗๑๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ด.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลพลับพลาชัย

ด้วย นางสุนันทา เฮ่ประโคน นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพิมล พงศ์สุวรรณ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย ที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสุนันทา เฮ่ประโคน ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาคผนวก ก

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ตาราง 22 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้สูตรดัชนีค่าความสอดคล้อง IOC (IOC : Index Item of Objective Congruence) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

แบบสอบถามสภาพการดำเนินงาน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
	1	2	3			
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 7	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 11	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
ข้อที่ 12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

แบบสอบถามสภาพการดำเนินงาน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
	1	2	3			
ข้อที่ 24	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
ข้อที่ 25	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้

Alpha = 0.9254

มหาวิทยาลัยราชภัฏบรไนมา
Bunirama Rajabhat University

ตาราง 23 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้สูตรค้ำนี้ค่าความสอดคล้อง IOC (IOC : Index Item of Objective Congruence) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงาน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	เฉลี่ย	สรุปผล
	1	2	3			
ข้อที่ 1	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 2	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 3	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 4	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
ข้อที่ 5	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 6	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 7	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
ข้อที่ 8	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 9	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 10	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 11	+1	+1	0	2	0.66	ใช้ได้
ข้อที่ 12	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 13	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 14	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 15	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 16	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 17	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 18	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 19	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 20	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 22	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ข้อที่ 23	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 (ต่อ)

แบบสอบถามปัญหาการดำเนินงาน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม 3	เฉลี่ย	สรุปผล
	1	2	3			
ข้อที่ 24	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
ข้อที่ 25	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้

Alpha = 0.8962

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสุนันทา เฮ่ประโคน
วันเดือนปีเกิด	10 ตุลาคม 2515
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 252 หมู่ 5 ตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศึกษา ระดับ 5 กองการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	เทศบาลตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2526 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านสองชั้น บ้านสองชั้น อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2529 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภัทรบพิตร อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2532 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนภัทรบพิตร อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2537 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกสังคมศึกษา วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2555 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์